

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillatkozó közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adának vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri okikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Bajban van.

Bpest, szept. 22.

Ez idő szerint legnagyobb bajban a jelenleg végnapjait élő osztrák-kormány van.

Hát a mi azt illeti, mi egyáltalán nem nézzük szívesen sem a bajban vergődő embert, sem a bajt magát, habárhol látjuk is.

Már a politikában másképp áll a dolog. Ha például egy politikai párt, vagy egy kormány jut bajba, a melylyel mi nem rokonszenvezünk, vagy a melynek létezését és céljait veszedelmesnek tartjuk, hát bizony minden jó érzésünk mellett is azt kívánjuk, hogy — rekedjen bele a bajába.

Ilyen formán vagyunk mi most az osztrák kormánnyal szemben.

Am még így is, ha nem lennénk Ausztriával abban az államjogi viszonyban, a melyben élünk, akkor egyszerűen bizonyos részvétellel szemlélünk azt a vergődést, a melyet az osztrák kormány jelen élete mutat, amde így még sem nézhajjuk közönyösen a dolgot és elég érdekesnek tartjuk arra, hogy foglalkozzunk vele.

A legutolsó hírek szerint a Thun-kabinet végnapjait éli. A király állítólag már határozott is a kabinet sorsa felett és Thun gróf a legközelebbi napokban kollegáival együtt kiköltözködik a miniszteriumból.

És mi következik ezután?

Azt állítják, hogy holmi hivatalnok-miniszterium veszi át az ügyek vezetését.

És mit fog csinálni ez az új kormány?

Azt mondják, hogy a parlament háborúságot felidéz, s immár európai nevezetességre jutott nyelv rendeleteket érvényen kívül helyezi.

Hogy ennek megtörténte után mit fog cselekedni, arról nem regél a fáma.

Már pedig minket az érdekel jobban, hogy mi történik — azután?

Mert nekünk azokkal a nyelvrendeletekkel egyáltalán semmi közünk. Az már annyira saját külön belügyi kérdés, a melybe mi nem elegyedhetünk.

Minket mennyiben érdekelnek ezek a nyelvrendeletek, hogy ezek idézték fel annak idején az osztrák parlament meddőségét és az így bekövetkezett állapot az oka annak, hogy a kiegyezés dolgában Ausztriával ma sem jöttünk rendbe és még mindig olyan bizonytalan helyzet előtt állunk, a mely

még a saját élettevékenységünket is megbénítja.

Nem vagyunk és nem lehetünk barátai annak az áldatlan államjogi viszonyoknak, a melyben Ausztriával vagyunk és azt tartanók kívánatosnak, ha minden körülményt kihasználhatnánk arra, hogy ebből a viszonyból megmenekedjünk; amde éppen ez idő szerint megfontolandó, hogy az osztrák politikai és parlamenti viszonyok kuszáltsága hasznára válik-e a kiegyezési törvényben részünkről kifejezetten fenn tartott önrendelkezési jog érvényesítésének?

Mi úgy nézzük a dolgot, hogy a jelen osztrák politikai és parlamenti helyzet aligha lehet alkalmas arra, hogy mi eme fenn tartott és törvényileg biztosított jogoknak korlátlan gyakorlására fel szabadítsunk.

Kétségtelen ugyanis, hogy csak az alkotmányos Ausztriai törvényes képviselével rendezhetjük a dolgainkat akár abban az irányban, hogy a kiegyezés hatályát továbbra is kiterjesszük, akár abban az irányban, hogy ennek az államjogi szerződésnek érvényen kívül helyezését az összes hivatott és jogosított tényezők közreműködése mellett megkísérthessük.

Igaz ugyan, hogy a kiegyezési szerződés világos kikötései szerint abban az esetben, ha Ausztriában az alkotmányosság bármilyen szünetel, Magyarország visszanyeri szabad rendelkezési jogát, mihielyt a szerződésileg kikötött határidő lejár és a szerződés hatálya érvényesen meg nem hosszabbítható.

Ma tényleg ez a helyzet és a mi szempontunkból az volna kívánatos, hogy az alkotmányosság mindaddig szüneteljen Ausztriában, a míg a szerződés véghatárideje letelik és újabb szerződésalkotásra alkalmas tényező, — tehát Ausztria alkotmányos képviselője — nem nyeri vissza működési képességét.

Igy hát ebből a tekintetből az az állapot, a mely most létezik odaát, reánk nézve csak kedvező. Nem is óhajtjuk mi ebből az érdekből, hogy a helyzet ott ez értelemben megjavuljon így hát csak hadd sokasodjanak a bajok akár a Thur, akár az azt követő — hivatalnokok — miniszterium feje felett, mi megünk a törvényben részünkre megjelölt uton és egyáltalán nem érezzük indítatva magunkat arra, hogy ezeket a bajokat elhárítsuk a fejük feől.

De mert emberek vagyunk, a kikben olykor még a politikában is megszólal a szív, ez meg azt diktálja, hogy ne nézzük bizonyos körörmel azt a vergődést, melyben az osztrák parlamenti és politikai közéleti organismusai szynlenek, hanem óhajtsuk azt, hogy visszatérjen először a parlamenti élet a maga rendes és természetes medrébe, azután meg szünetjen meg azok az éles ellentétek a politikai pártok között, már ha egyébert nem, csak azért is, hogy a gazdasági függetlenségünk és önállóságunk biztosításait nem egy korrumpált, hanem egy alkotmányos és gazdasági életében zavartalanul működő Ausztriával szemben vívjuk ki.

Ez esetben sokkal becsesebb lesz ránk nézve is az egykor oly könnyelműen feladott függetlenségünk és önálló rendelkezési jogunk.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, szept. 22.

A német haladópart a következő kommunikét teszi közzé.

A német haladópart csaknem valamennyi tagja által támogatott ülésén arról tanácskozott, milyen álláspotot foglaljon el Fuchs dr. képviselőházi elnöknek konferenciájára szóló meghívása ügyében. A pártkör egyhangulag elhatározta, hogy utasítsa az elnökséget, hogy a német ellenzéki pártok szombaton leendő közös tanácskozásán a konferenciában való részvétel ellen nyilatkozzék. A néhány távol maradt tag is, a kik mindannyian kimentették távollétüket, levélelleg ebben a szellemben nyilatkoztak.

A keresztény-szociális szövetség Lueger dr. elnöklete alatt egyhangulag elhatározta, hogy az elnököt utasítja, hogy a német ellenzéki pártok holnapi konferenciáján jelentse ki, hogy a keresztény-szociális párt az ifjúságok eljárására való tekintettel nincs abban a helyzetben, hogy Fuch dr. elnök parlamenti konferenciájára szóló ismeretes meghívásának eleget tegyen, de különben, hiven ragaszkodva a németiség érdekeihez, ezzel a nyilatkozattal nem akar prejudikálni az elnökök konferenciájának többsége által hozandó határozatnak.

A német néppárt kommunikéje így szól:

A párt elhatározta, hogy a Funke dr. elnök által összehívott elnök konferenciájára kiküldi az elnökséget, mert az alkalom szükességessé teszi a német ellenzéki pártok közös eljárását. A párt azonban megtagad minden részvételt a Fuchs dr. elnök által összehívott tanácskozásban, mert az ilyen tárgyalások

sikerének legfontosabb feltételei ez idő szerint nincsenek meg. Hogy efféle tárgyalások sikeresek legyenek, olyan kormány részvételével kell megtörténnük, a mely biztosítékot nyújt arra, hogy a mostani rendszer, a németek politikai és nemzeti jogainak rovására való kormányzás rendszere teljesen megszűnt. A jelenlegi kormánnyal és alatta minden tárgyalás ki van zárva. A párt újra kijelenti, hogy a rendezett parlamenti viszonyok helyreállítása csak az 1897. óta kibocsátott összes nyelvrendeletek feltétlen megsemmisítésével lehetséges.

A képviselőház munkarendje.

1. A horvát pénzügyi egyezség megújítása, melynek céljából a szünet előtt kiküldött regnikorális bizottságok még e hónap végén megkezdik tárgyalásaikat.

2. 1900 évi állami költségvetés melynek összeállításán a pénzügyminiszteriumban most dolgoznak. Hír szerint a költségvetést már október első felében a ház elé terjesztik, hogy előzetes tárgyalását a pénzügyi bizottság jökor megkezdhesse. A közös kiadásokat, minthogy addig meg nem állapíthatók egyelőre nem veszik fel a költségvetésbe, mint a hogy már máskor is megtörtént. Egy érdekes újítás lesz az idei költségvetésben: az, melylyel az egyes fizetési osztályok szabatosabb betöltése útján javítják az állami tisztviselők helyzetét.

3. Az új kvóta-tárgyalás, mely czélra az országgyűlés két házának újból meg kell választania a magyar kvóta-bizottság tagjait. A tavalyi bizottság a képviselőházi tagjai a következők voltak: Apponyi Albert gr., Falk Miksa, Hegedűs Sándor, Horánszky Nándor, Láng Lajos, Matlekovics Sándor, Pulszky Ágost, Széll Kálmán, Tisza Kálmán és Tomasevics Miklós. Ez a névsor az idén megváltozik már azért is, mert Széll Kálmán és Hegedűs Sándor azóta a kormány tagja lett.

4. Két újonczó törvény letárgyalása. A rendes évi újonczómegajálási törvényjavaslat mellett ugyanis Fehérvári honvédelmi miniszter már legközelebb be fog nyújtani egy másik törvényjavaslatot, a mely a véderő törvény értelmében a legközelebbi 10 évre megállapítja a monarchia mindenik része által szolgáltatandó újonczók számát. A tíz év már 1898 ban lejárt, de akkor tudvalevően provizóriummal segítettek, az 1899. évre meghagyva a régi törvényt. Most meg újév előtt meg kell alkotni a tíz évre szóló törvényt, a szünet előtt Fehérvári báró egy hozzáintézett kérdésre felelve lehetségesnek mondta, hogy az új törvényben felemelik az újonczók számát. Ez a kérdés könnyen adhat majd alkalmat terjedelmesebb hadügyi vitákra.

5. A házszabályok újabb módosítása, mely azáltal vált szükségessé, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvény folytán módosul a házszabályokban megállapított igazolási eljárás.

És végül 6-diknak említjük a legfontosabbat: a delegációk tárgyalását. Ismeretesebb a nehézségek, melyek ennek szabályos lefolyását Ausztria részről fenyegetik, s a melyek még egyik irányban sincsenek meg-

oldva. Összefügg ezzel egy másik kérdés: a katonatisztek fizetésének emelése. Ezt a tavasszal úgy tervezték, hogy 1900. január elsejével már megkapják a tisztok a nagyobb fizetést. Ha azonban a delegációk tárgyalásai nem folhatnak le normálisan, a fizetés-emelést valószínűleg elhalasztják a jövő évre. De viszont, ha a delegáció megszavazza a közös hadsereg és tengerészet tisztjeinek fizetésemelését, a magyar országgyűlésnek is intézkednie kell a honvédség tisztjeinek ugyanolyan fizetésjavításáról.

Ezek volnának a képviselőház programjának főpontjai, a melyek mutatják, hogy érdekes és változatos ülésszak küszöbén állunk.

Áradások.

Munkács, szept. 22.

Tegnap reggel óta erős északkeleti szél fu, mely a város északi és déli részén levő földföltést nagyon fenyegeti, a mennyiben a Duna hullámai óriási erővel csapdossák. Ha a szél holnap-holnapután meg nem szűnik, akkor az eddigi védekezés hiábavalónak fog bizonyulni, mert a hullámok a töltés alját annyira elmosásák, hogy az átszivárgás és az ezt követő több helyütt való gátszakadás elkerülhetetlen lesz. A védelmi munkálatoknak sulypontja tehát máttól kezdve is nehezedik.

A főváros alatt a Duna vizének mai emelkedése folytán a helyzet már a legkomolyabb veszedelem mértékét öltötte fel, s ha még egy métert növekszik a víz, *katasztrófa* ér több virágzó dunamenti községet, a melyeknek már amúgy is nagy a kárunk.

A Kelenföldnek az összekötő vasuti hidon tul levő azt a részt, a mely a Duna és az országot között fekszik, az éjjel egészen Budafokig elöntötte a víz, s közvetlenül a budafoki országot szelénél van a Duna partja, úgy, hogy itt a folyam szélessége most megötszörösödött.

A Kelenföldet ezzel nagy veszedelem fenyegeti, mert a Kelenföldet most csak a budafoki országot védi, de csak alig harmincz-negyen czentiméter hiányzik, hogy a víz elérje. Ha a Duna az országon át-csap, úgy több ezer holdnyi terület a víz alá kerül. Az ott lakó gazdálkodók, kertészek már egyre-másra szedik ki a veteményeket a földből, hogy nagyobb kárunk ne legyen, az alacsonyabban fekvő helyeken azonban talajviz már átszivárgott és egyesek kerti veteményei víz alá kerültek.

Komárom, szept. 23. d. u. 3 óra.

Az áradatot ma újabbán Fűss, Bogya nem különben Gellér, Kis-Keszi, Konák, Nagy-Lel és Nagy-Megyer községeket árasztotta el.

A házak vízben állanak. A mentő munkálatok teljesítére újabbán utászokat és hidászokat rendeltek ki; minthogy ezeknek száma korántsem elégséges a mentési munkálatok végzésére, a vármegye alispánja a hadügyminisztert Bécsben távirattal megke-reste, hogy a katonák részére pontosan sürgősen Komáromba küldjön és innen a vész színhelyére azokat kocsin fogják kiszállítani.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZÁJA.

1899. Szeptember 23.

Cirkvenica.

II.

Egy pompásan épített és szokatlan kényelemmel berendezett nagy vendéglő széles erkélyén írom e sorokat. Alattam terül el az Adriának egyik felséges csatornája a Maltenpotól a Velebitig, mintegy nyolczvan kilométernyi hosszúságban. Szélessége 7—8 kilométer. Szemben, tul a vizen Veglia sziget lankás lejtői, itt-ott fehérő házakkal, egy templom toronnyal, kopár szirtreszkekkel, olaj és füge fa ligetekkel.

Reggeli tíz óra van.

Lesem, várom a megfőlt bórát. Látni akarom keletkezését, szinképzését, hullámvérését. Hallani akarom fenségesen rémes zenéjét és érezni örületes dühkiakadásait.

A tenger sima és vakítóan fényes a a vékony felhőregegen átszűrődő sugaraktól. Nagy épületünkben mélységes csönd. A kis parkban, mely a hotel lába alatt terül el a tenger partig, de melynek lombja csak a földszint terraszának a magasságáig ér — tehát kilátásomat épséggel nem zavarja, egyetlen falevél sem mozog.

Imitt-amott egy-egy csónak feketélik a víz tükörén. Az evezők egyenletes emelkedése és leszállása ide látszik. Nem tudom miért? — talán az oldalt ki-kinyuló evezők

és a csónakok kerülékes alakja miatt, a mint ott simán és nehézkesen és némán mozog a ladik csapat: elkésett cserebogárnak látom mindeniket.

A víz, mintha egy test volna a levegővel, ime szürke, egyhangú, unalmas lett egy pár pillanat óta.

Néhány vitorlás fehérlik a nagy szürkességben — megannyi lepke a cserebogarak között. És nemesak fehér, mint a lepke szárnya, de mintha kecses játékot üzne valamenynyí, egyik pillanatban tisztá háromszög alakot vált a vitorla, a másikban ferde négyszöget, aztán megint háromszöget, de már lefelé álló csucsal. Azt hinné az ember, hogy egy láthatatlan kéz éket akar verni a tengerbe. A szarvnál tisztán ki-vehető a két szárny, a mint a test vállából párhuzamosan égneik mored, épen miként a pillangónál, mikor rászállott a virágra. Emenél két nagy és két kis szárny terjeszkedik szét, mintha egy óriás lepke készülne fölröpülni a magas végtelenbe.

Nézem-nézem ezeket a lepkéket és cserebogarakat, a miként sokszor elnéztem emeleti lakásomból egy-egy embert s falun tartózkodva egy-egy hangyát. Hová megy, mi ezéllal, mennyi reménnyel az az ember, az a hangya, az a vitorlás? Eléri-e célját, teljesül-e reménye, visszatér-e fészkebe?

Mi hajtja, mi vonzza, mi kényszeríti az embert, hogy neki menjen az utcának — a hangyát, hogy neki menjen a fűszálak erdejének — a bárkát, hogy neki menjen a tengernek?

Az utca, a víz, az erdő egyformán telve ismeretlen veszélyekkel. A versenynak, az olázkodásnak, az irigységnek, a küzdelemnek, a ragadozásnak, a bőrának veszélyeivel. Mégis mennek; szünet nélkül mennek. Hová?

Az ismeretlenbe. Abba a különös és terhes éjszakába, melynek *jövenő* a neve.

És a mint mennek: ott a víz tükörén, hosszú barázda keletkezik mögöttük. Ugy húzódik utánuk, mint egy végnélküli szemfedő. Bizonyára, a *multat* takarja el. A barázda-nyom mindinkább kiszélesedik, s minél nagyobb területet foglal el, a gyűrűk annál jobban elmosódnak, erejüket veszítik, s végre teljesen elenyésznek. Ilyenkor ugy-e a *felédés*-angyala gyalul végig rajtuk?

A Vegliánál járó yachtnak egészen ide nyulik barázda-üstöke. Maltemponál már befordult a hajó a csatorna kanyarulatába, de a hullámok sugárzó vonalai még most is látszanak, mérhetetlen levegőzt képezve a tenger tükörén.

De új járművek jönnek evezővel, gözzel, vitorlával; keresztül gázolnak a nagy legyezők köllőin, megzavarják a vonalakat és gyűrűket. Épen így zavarja meg és enyészti el az egyik ember munkája és hatása a másíknak emlékezetét.

E közben egy széles pántlika keletkezik a víz tükörén. Éjszokról húzódik délnek, véghetetlen hosszúságban. Nini, gondolám, valami érte a tengert, mert borzong a háta. Talán csak nem kapott lázas betegséget?

A szalag sötétké színet fehér habfodrok

tarkítják, azzal a különös egyenletességgel, a hogy a takácsok beleszövik a kék selyembe a fehér gyapotonalát.

Az én pántlikám szemlátomást nő, terjed, szélesedik. Harapdálja, tördeli maga körül a sima víztükört s az összetört tükör cserepei zajgó csevegéssel vegyülnek bele a pántlika fodrába és színébe.

Erkélyemen azonban még minden csöndes. Az ide nyúló ablakok függőyei nyugodt redőzetben hullnak a szobák padozatára. Az erkély vászonernyői meg sem lebbentik szürkös szárnyaikat. Szivarom füstje széleslyes alakokban gomolyog fejem fölött.

De ime, egy vitorlás belekerül a kék szalag fodrába s egyszerre látom, hogy árbozca hirdeten oldalt dől, mint mikor a kutygmet gyorsan lehuzza az itató gulyás. És látom a kis cserebogarakat, a mint el-el tűnnek és kiemelkednek a fehérvirágos kék szalag hullámvölgyein és hullámhegyein.

A kékszalag sodrában eszeveszett sebességgel rohannak a dült árbozca vitorlások. Az egyik ide, a másik oda, keresztül-kasul, jobbra és balra. Minden hajón három-négy ember ragadja meg az árboczvitorla kötelét, hogy félárbozca huzassák a nagy vitorlát, mely rendes szélben éltető, mozgató, áldáshozó eleme a bárkának, de viharban réme, veszedelme, halála.

Körülöttem, alattam, fölöttem intőzatos csattanásokkal csapódnak be a nyitott ajtókat és ablakok. Erkélyem ernyői lobogó hangokat adnak, mint tűzvészok a lángtenger. A park fái meghajolnak, lombjuk zug, az ág

recseg s a tenger hangos moraja vésszen nyom el minden földi hangot.

Itt a bóra.

Az a szalag már bóra-szalag volt.

A melyik vitorlás a bóra sodrába kerül, ha csak szárnyait nagy ügyességgel le nem szerelik, ott marad a halálos áramlásban. Emberi erő nem bír azzal a vitorlával, melyet a bóra-roham felduzzasztott.

Olykor könyöröletes es a szél és lökésekben intézi rohamát. Ilyenkor a hajónak ideje van a lökészközüket felhasználni s a vitorlákat leszerelni. De ha egyhuzamban dühög: akkor könnyű martalékvá lesz a vitorlás, ez a haszontalan kis lepke.

A kőszáli sas üldözőbe veszi a pillangót. Szörnyű esélyek! Mi lesz ezzel a nyomorult hernyóval, mely szárnyat mert öltetni, hogy repüljön, diszelegjen és nászt üljön? Mi lesz vele — csőre és karmai között ennek a sasnak, mely szárnyainak egyetlen lebentésével épen úgy felkapja a pelyhet, mint a háztetőt?

Ime, ott üzi, hajtja, kergeti a hajót maga előtt. Felkap egy hullámot és elborítja vele, miként ha ürgét öntene. Majd fölemeli egy hullámhátra és örületesen sújtja vissza a mélységbe. Tehetetlenül himbálózik a kis pillangó s menekülést áhítozza, szorongatott szívvel néz a parti sziklák felé. Csak oda ne sodorná! Micsoda recsegés, zuzodás, darabokra hullás volna az, ha odacsapná a bárkát azokhoz az éles, lyukatos és kemény szirtkéhez!

Bartha Miklós.

Ipartestületek kongresszusa Kolozsvárt.

A kolozsvárt tartandó ipartestületi kongresszus jövő hó 14-én és 15-én tartatik meg.

A kongresszus tárgyai a következők:

1. *Ismételt állásfoglalás az 1884. évi ipartörvény módosítása ügyében.*

Előadók: Achim János ipartestületi titkár (Békés-Csaba), Putnoki Antal ipartestületi alelnök (Miskolc).

2. *Az ipartestületek hatáskörének kibővítése és működésüknök hatályosabbá tétele.* Viszonya a kereskedelmi és iparkamarákhoz.

Előadók: Gelléri Mór, az orsz. ipar-egyesület igazgatója (Budapest), Kreutzer Balázs i. t. elnök (Szolnok), Dóczy Ferencz i. t. elnök (Esztergom).

3. *Köziállítások ügye.*

Hadfelszerelés. Előadó: Kulinyi Zsigmond kamarai titkár (Szeged).

A kisiparnak az egyébb közszolgáltatásokban való részvételése.

Előadók: Pliegler Ferencz kamarai alelnök (Miskolc), Eöry János, a székesfővárosi Iparoskör képviselőjében (Budapest).

Középítésknél az iparosok érdekeinek megóvása. Előadó: Hirschfeld Lajos i. t. titkár (Kolozsvár), Szabó János i. t. alelnök (Budapest).

4. *Iparszövetkezési ügy.*

Előadók: Dr. Horváth János iparh. biztós (Budapest), Gámán Zsigmond kamarai titkár (Kolozsvár), Sugár Ignác kamarai m. titkár (Miskolc).

5. *Iparpártolás helyes irányítása a kézműiparra való tekintettel.*

Előadók: Gelléri Mór (Budapest), Kulinyi Zsigmond (Szeged), Hauzer György i. t. elnök (Győr).

6. *Adóreform az iparos-érdekek szempontjából.*

Előadók: Dr. Szentpály István kamarai titkár (Miskolc), Schubert Sándor i. t. elnök (Budapest).

7. *Az iparosok nyugdíjügye.*

Előadók: Edvi-Ilés László kamarai m. titkár (Árad), Roményik Károly i. t. elnök (Kolozsvár), Vikár Béla, a Szabókör elnöke (Budapest).

8. *Az építőipar törvényes szabályozása.* Előadók: Bobula János építész (Budapest), Hirschfeld Lajos (Kolozsvár), Gunszt József i. t. jegyző (Budapest).

9. *Belegyelzési ügy.*

Előadók: Sontágh Jenő (Szolnok), Sugár Ignác (Miskolc), ifj. Jakab Lajos i. t. jegyző (Kolozsvár).

10. *Fegyverczipar.*

Előadók: Sárkány Ferencz i. t. elnök (Budapest), Kalmár István i. t. h. elnök (Szeged), Rucska János i. t. elnök (Vác).

11. *Vásárvány.*

Előadók: Szilágyi Mihály i. t. megbízott (Veszprém), Kommerel Gyula i. t. elnök (Balassa-Gyarmat).

12. *A tisztességtelen verseny ellen való védekezés.*

Előadók: Dr. Záray Károly kamarai titkár (Pécs), Rehák Lajos i. t. jegyző (Budapest).

13. *Munkaközvetítés.*

Előadók: Dr. Krejcsí Rezső kamarai m. titkár (Budapest), László Gyula kamarai m. titkár (Marosvásárhely), Briefel János i. t. elnök (Budapest).

14. *A békéltető-bizottsági intézmény fejlesztése.*

Előadók: Dr. Horváth János (Budapest), Samuel Ferencz iparh. biztós (Budapest).

15. *Vegyes testületi indítványok.*

Előadó: Dr. Soltész Adolf orsz. ipar-egyesületi h. titkár (Budapest). Magyar hazáknak a „törvény, jog és igazság” magasztos jelszavát zászlajára irt

kormányába, de épügy a magyar iparos-osztály körében mindenkor diadalmaskodott összetartásba, komoly higgadtságba és igazságnak kiküzdésében való lankadatlan kitartásba vetett bizalommal gyűlekezzünk újból mennél imponálóbb számban a vendégszerető „Kincses” Kolozsvár falai közt országos tanácskozásra!

Kelt Budapesten, a hazai ipartestületek központi bizottságának 1899. évi szeptember hó 17-én tartott teljes üléséből.

Ráth Károly elnök.
Kalmár István (Szeged) Kreutzer Balázs (Szolnok) alelnök.
Gelléri Mór Dr. Horváth János főjegyző. titkár.

Templom szentelés Vármezőn.

A vármezői gör. kath. egyház által épített új templomát, folyó év szeptember hó 17-én szentelték fel ünnepélyesen, mely alkalommal a balázsfalvi gör. kath. érseket dr. Hosszu János kanonok képviselte.

A szomszéd községekből úgy a köznép, mint az intelligencia megjelent az ünnepélyre s az egybegyűlték száma 5—6 ezerre tehető. A szentelési aktus végzetével a m. kir. állami iskola helyiségében két ebéd volt rendezve, a hol mintegy 55—60-an vettek részt.

Az első toasztot dr. Hosszu kanonok mondotta a királyra román nyelven. Ezután Báty Ferencz járási szolgabíró üritett poharat a jelen levő kanonokra, harmadik toasztot Kusztos Gyula ev. ref. lelkesítő mondotta a románok és magyarok kölcsönös egyetértésére és a haza szeretetét ápolásának együttes munkálkodására, mire a várteleki gör. kath. esperes választott s kifejezéseiben néhol mélyen hangsúlyozta, hogy ő nemcsak a kölcsönös egyetértést, hanem azt is óhajtáná, hogy ez államban az oláhoknak ne csak málé juttassék, a magyaroknak pedig pánkó és kalács, mert ez méltánytalan és igazságtalan. Hát a tisztelt esperes urnak eme kifakadásaira csak annyit jegyzünk meg, hogy a magyar államban ki csak olyan kenyeret ehetik, a milyent megszerezni képes. Ha pedig az esperes ur sajtó érzelmeivel a jog és igazság osztás czélzatával élt, akkor önmagával jött ellentétbe, mert meggyőződhetett arról, hogy a magyart az állami követelésekért éppen úgy cibálják, mint az oláhot, tót, németet vagy svábot.

Czetz F. János ezredes,

a katonai collegium első igazgatója.*

*Valamely ország boldogulása nem függ jövőbeli nem bűnök bűnösétől, sem várának erősségétől, sem középületeinek szépségétől; hanem igen is függ művelt polgárainak számától, attól, hogy mennyi tanult, felvilágosodott és jellemes embert tud felnevelni; ebben találni meg igaz érdeket, fő erejét, valódi hatalmat.

Luther Márton.

Midőn szerény szemlének hasábjait Czetz F. János ezredes urnak, katonai iskolánk első igazgatójának arczépeivel ékesítjük, a ki immár visszavonult a hadsereg tényleges sorából, előhaladott kora miatt, a haza elmenetelének és néhány katonai nemzedék nevelésének szentelt élet után: helyénvalónak tetszett előttünk soraink fölé a kitűnő

*Ezt a cikket a *Buenos Airesben* spanyol nyelven megjelenő „*Ilustracion Naval y Militar*” című folyóirathól felkérésünk következtében dr. Erdélyi Károly, a kolozsvári r. kath. főgymnásium tudós igazgatója volt szives lapunk számára lefordítani. Nevezett folyóirat tegnap érkezett meg Argentínából az Erekye Múzeumnak.

német böles mélyelműjű szavait irauk, mivel ezen öreg katonának a köztársaság szolgálatában kifejtett munkássága a maga egész művöltában ugyanazon gondolatot sugallja.

Czetz ezredes eredetire nézve magyar; a híres Kossuthot kísérte hazája függetlenségéért való hadjárataiban s Kossuth őt határtalan bizalmával különböztette meg; ezen alapon írta meg későbbben Bem erdélyi hadjáratára vonatkozó emlékeit. A világsi fegyvertétel után (1849. aug. 9., az orosz hadsereg előtt) járt Német- és Angolországban s végre eljutott a mi hazánkba, a hol véglegesen meggyőződött, elfoglalván néhány közhívatalt, a melyekben ismeretei és szigorúsága által tűnt ki.

Sarmiento hazafias előrelátása Gould, Burmeister, José Maria Torres, Jacques és mások ellenkezése daczára is közmeggyőződéssé tette Czetz illetékességét, elannyira, hogy midőn az 1869. okt. 7. törvénnyel egy katonai iskolának felállítását elhatározatott, ő hivatott meg annak igazgatására.

Más országban talán könnyű lett volna ez a feladat; de egy latinfajú országban, a melyben nem igen veszik tekintetbe a kor befolyását és a melyben a jövőről való gondolkodásnak elejét veszi az a jellemző közmondás: *el mundo marcha* (a világ halad), a hol a hagyomány abszolút törvény: ott bizony nem volt sok kilátás a győztes sikerre. Ámbátor mindenki szeme előtt lebeghetett Franciaország példája, ezé a tönkre jutott országé, a mely megrészegedett saját történetének tömjénfüstjével és a mely mindenkítől azt követelte, hogy az ő dicsőségét, az ő diadalait zengedezze; ez az ország sem akarta hinni, hogy a *műveltség a győzelem karja*. Franciaország, miként Spanyolország és mi, *katonáitól inkább csillag tehetséget, mint szolid tulajdonságot kíván.*

Elhárítva a rájaváró akadályokat, Czetz ezredes a kor elfoglaltságát legyőzte és ma tanítványainak nagyobb része betölti az összes katonai ranglétrát. Együttal katonai mérnök iskolát alapítván, a hadsereget a közvétségbebeli topographiai és geographiai munkásságba is belevezette s ezen munkálatok közül sok alapul szolgált a nemzetközi határkérdések felett folyt nagy vitákban. — Czetz ezzel együtt az ország nagy triángulációját is tehetővé tette az első jelző három szögek felállításával. A triangulációt elrendelte az elnök és legközelebbi folyamatbalep a katonai geodacsiai szakosztály munkálatával.

Egyleti élet.

Meghívó. Az „Egyetemi Kör” évrázó közgyűlést f. hó 25-én, (hétfőn) délután 5 órakor, a jogi kar I. sz. tantermében tartja, melyre a tagokat tisztelttel meghívja az Elnökség. *Tárgysorozat*: 1. Tisztviselők beszámolója. 2. Tisztviselők lemondása. 3. Választó közgyűlés határnapjának megállapítása. 4. Október 6-iki gyűlésnap előkészítése. 5. Indítványok, interpellációk. Kolozsvárt, 1899. Szeptember hó 23-án. Szekeres József I. alelnök, Gabányi Imre főtitkár.

Sport.

Zsuki löversenyek.

Az erdélyi falkavadász társaság Jővősejnye f. évi október hó 1. 8. és 15-én (va-

sárnap) Alsó-Zsuk vasut állomás melletti térségén, állami segélyezéssel fognak tartatni.

Ezen löversenyek alkalmából Kolozsvárról Alsó-Zsukra és vissza mérsékelt áru különvonat fog közlekedni.

Menetrend:

Indul: Kolozsvárról délben 12-15 órakor.
Érkezik: Alsó-Zsukra „ 12-52 „
Indul: Alsó-Zsukról délután 5-08 „
Érkezik: Kolozsvárra „ 5-45 „

Passepartout jegyek ára 3 napra való érvényességgel urak részére: 10 frt, hölgyek és katonatiszt urak részére: 6 frt, 1 napra urak részére: 5 frt, hölgyek és katonatiszt urak részére: 3 frt.

Helyszínen váltott belépti álló jegyek ára kocsin érkezők részére: 50 kr., tribün-jegy ára kocsin érkezők részére: 1 frt.

Páholy első sorban 10 frt. Páholy második sorban 6 frt.

Kolozsvárról a külön vonattal érkezők a tribün 50 kr. reáfizetéssel vehetik igénybe.

Menetérti vasuti jegyek ára, melyek egyuttal belépti álló-jegyek is: I. oszt. menetérti jegy 2 frt, II. oszt. 1 frt 50 kr., III. oszt. 1 frt. Program 10 kr., a közönség kényelmére vendéglőről gondoskodva van.

Páholy- és passe-partout-jegyek előre válthatók Hirschfeld Sándor üzletében. — Vasuti menetérti jegyek csak a versenyek napjain árultatnak s kizárólag a vasuti indóház pénztáránál. A különvonattal érkezők által igényelt tribünjegyek 50 kr. reáfizetéssel, csupán a helyszíni pénztárnál adatnak ki.

Programm:

Első nap, október 1-én, vasárnap.

I. Magyar lovar-egylet dija. Akadályverseny. 1000 korona.

II. Első oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

III. Zsuki di. Földm. miniszter dija. Akadályverseny. 2000 korona.

IV. Másodoszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

V. Erdélyi Gazdasági-Egylet dija. Akadályverseny. 300 korona.

VI. Harmadoszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

Második nap, október 8-án, vasárnap.

I. Magyar lovar-egylet dija. Akadályverseny. 1000 korona.

II. Első oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

III. Helena akadályverseny. Földmiv. miniszter dija. 2200 korona.

IV. Hadsereg akadályverseny. 100 arany.

V. Másodoszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

Harmadik nap, okt. 15-én, vasárnap.

I. Erdélyi di. Földm. miniszter dija. Akadályverseny. 6000 korona.

II. Állami ménék versenye. Vadászverseny.

III. Hölgyek dija. Akadályverseny.

IV. Magyar lovar-egylet dija. Akadályverseny. 1000 korona.

V. Kolozsvár város dija. Vigaszverseny. 600 korona.

A versenyek kezdete d. u. 1/4 órakor.

Az Erd. Falka-Vadász-Társulat Igazgatósága.

A toasztozás művészete.

— Azoknak, a kiket illet. —

Különs dolog, de tény, hogy az emberek valami megmagyarázhatatlan ösztön által sarkalva, mesterségesen rontják meg a maguk vagy mások örömet. Így zavarják meg pl. az asztal örömeit a toasztok által.

Régóta köztudomásu, hogy a toaszt kerülhetetlen békezararó és hangulatzararó valami, a mely ellen nincs orvosság. Mindazáltal egyre jobban befészkel magát a társadalomba s bár nagyon sok kellemetlenséget okozott, mégis mindenütt hangos és gyakran ügyetlen módon iparkodik érvényesülni.

A toasztozás művészetében kevés a virtuoz. Pedig mennyit toasztoznak a föld korakságán. A vendégeskedések korszakában volt egy idő, a mikor a pohárköszöntés még nem ekszisztált s akkoriban is legalább is olyan jól mulattak az asztalnál, mint mostanság. Ma ellenben nem képzelhetünk egy asztaltársaságot, a melyet a toasztozások ne zavarának meg, a mint nincs egy színházi előadás kihívások nélkül, jól lehet volt idő, midőn a színészeket nem tapsolták elő s mégis jól játszottak. Hogy mikép támadt a szokás vagy a vágy, valakit az asztal mellett hallgatni, miképpen beszél, azt nem lehet megállapítani. Csak sejtethetjük. Talán a vendégek unatkozását s egy találekony házigazda arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy szerződött egy szónokot, a ki az unalmat toasztokkal elűzi, lehet azonban, fővénységéből tartatta a beszédeket, hogy vendégei azok alatt ne igyanak. Ez utóbbi feltevést a párisi Figaro híres croniqueurje, Alberi Wolf keltette bennem, midőn egy alkalommal így kezdte toasztját: „Reményem uraim, nem bántom meg tisztelt házigazdánkat, ha felszólítom önöket, töltsék meg poharaikat.”

Nincs egyetlen művészet sem, melyben annyit dilettánskodnának, mint a toasztozásban és a szabályok ellen annyit véténének. Miveltebb fil mindig meghökken, ha hallja egy toasztozónak esondót kérdő szavát. Borzadálylalt lát oly embert fölemelkedni, kinek első szavai elárlúlják ügyefogyottságát. „Ámbár nem készültem előre” . . . mondja szerényen, de minden szava elárlúja, hogy napokon át tanulta beszédjét; emlékezőtehetsége azonban most cserben hagyja. Megakad, ismét, belekeveredik körmondatokba, kapkod befejezés után s végre érthetetlen ostobasággal hadar össze. A hallgatók ártatlanul vele szenvednek s csak akkor lélekzenek fel megkönnyebbülve, midőn a szerencsétlen szónok fáradságos vállalkozásának czélpontjához eljutott. A hangos éljenzés és a székekről való felugrás gyakran nem más, mint az örömnök nyilvánulása, hogy a haligát megszabadult a kinos aggodalomtól.

Valóban rejtély, hogy miért éppen a beszélni nem tudók emelnek szót s miért ismétlik a vállalkozást a kiállott lámpaláz daczára? Kell bizonyos vágyakozásnak lenni abban a tudatban, hogy megint blamálja magát. Másképp nem magyarázható meg, hogy a toasztozáshoz nem értő újból és újból szónokol, holott arra csak saját akarata kényszeríti s hogy ily alkalmakkor nem az egyszerű, önként jövő szavakat használja, hanem mindenféle nehéz kifejezéseket használ, melyek egy ügyes szónokot is zavarba hozhatnak.

A toaszt-rém mindig készen áll, hogy a jelenlevő nagyanyát úgy üdvözölje, mint az égiérdőt, ki a szintén jelenlevő mátkapár szívét lángra gyulasztotta, vagy hogy a szeretetreméltó unokát és fénhenmü üzlettulajdonost az ipar és kereskedelem megteremtője és fentartója gyanánt éltesse. Hangsúlyozza, hogy a menyasszony a város legirigyletebb

férfi ennél többet? És ha ő tud engem szeretni, a feleségem fog lenni!

Szilárd határozottsággal ugrott fel és a kis ösvényen le s fel kezdett járni, félre rugva utjából a leveleket, olyan formán, mint ha azt akarta volna megmutatni, hogy a netalán utjában álló akadályokkal miképpen fog elbánni és jó szabásu ajkain a határozottság kifejezése ült.

— Hirtelen egy másik léptek zaja hallzott a hullott leveleken — gyors és könnyű léptek voltak és hirtelen megfordulva, Stafford ezredes a visszafajthatatlan öröm szikrázásával sötét szemében, a kis ösvényen végig nézett.

A nap még mindig süttött rézsutos vonalban a fák között megvilágítva az ösvényt, gyöngöden időzve egy fiatal leány alakján, a ki Stafford ezredes felé jött. — Szürke ruhába volt öltözve, piros köpeny volt a vállára vevve, mely fényes pontot képezett az őszi tájképen, a ruhájával egy színt durva szürke szalma kalap volt a fején, mely finom arczát a nap sugaraitól védte.

Sugár természet volt és bájos, nagy barna szemekkel, ragyogó arczborral, mely oly átlátszó és tiszta volt, a milyenné a jó egészség, a szabadban levő mozgás, a hideg víz és a korai órák tenni tudtak, kedves piros száj, mely szilárd volt és gyöngéd, kis gömbölyű áll, mely görbülésében szintén szilárd volt ámbár a száj és áll határozottsága, a kedves ragyogó szemek szelidsége és gyöngédsége által volt mérsékelve.

Stafford ezredes egy vagy két perczig sötét szemében örvendő fényvel nézte a közeledést, aztán elibe ment, kalapját levéve a mint azt tévé.

— Hova, hova szép kis leány? — mondá vidáman, a mint a leány kezét nyújtott és őtet vidám mosollyal fogadta.

(Folytatása következik.)

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

I.

A konvenczionális egy türehtetlen alkalmatlanság, a kaszt semmi egyéb csak egy név és mégis e két nyomorult szónak mily nagy hatalma van felettünk és osztályunknak az előítéletein mily bajosan tudunk keresztüli törni!

Természetes, hogy az én lady-anymám, a Nina iránti szeretmet örültségnek mondanám és még is, mily nagy különbség van közte és Lady Diana között, a mi az utobbinak nem szolgál előnyére; édes kis Nusikám!

E felhangon mondott magánbeszéd egy ifju gondolatainak adott kifejezést, a ki a Sz. Mihály — cum — Butor nevű kis vidéki város közelében levő erdőben, egy ledőtt fatörzsön ült, azzal mulatva magát, hogy a lábai alatt levő hervadt és sárga leveleket a pálcájával mozgassa; arezáának kifejezéséről illetve úgy látszott, hogy rossz kedvű volt, a mint a társadalmi megkülönböztetések ellen e félig türelmetlen, félig megvető szavakat mondta.

Egy harminczkét éves férfi volt, vagy talán valamivel idősebb — még idősebbnek látszana, ha nem volna oly magos, kissé sovány, de arányos termetű, szenvedélyes sötét szemekkel, jó, habár szabálytalan vonásokkal, tömött barna bajusza alatt ragyogó fehér fogakkal és „rondelet” szerint vágott hullámzó barna hajjal.

Voltak, a kik Stafford ezredest nem tartották szép főfűnek, de mások, főleg a fiatal ladyk és az eladó leányokkal bíró mamák erőlyesen visszautasították ezt a véleményét, mióta ő Mount Staffordnak, a St. Mihály közvetlen szomszédságában levő na-

gyon szép uradalomnak a tulajdonosa lett és azt mondták, hogy Stafford ezredes egy nagyon szép és feltűnően előkelő férfi volt. Szépnek nem lehetett mondani, de valósággal előkelő volt. Volt rajta valami különös tulajdonság, jó indulatu udvariasság modorában, lappangó erő és nyugodtság, mely bizonyos bájjal és nem volt gyakran megzavara; mert Staford Douglas ahhoz a modern iskolához tartozott, mely bármiféle fölundulásnak a külső jeleit tiltja és ő nagyon hűséges tagja volt annak az iskolának, ámbár éppen most a legyőzöttség szimpotái voltak rajta, mintha az ő rendes nyugalma egy kissé meg lett volna zavarva.

Az ő állása miatt Mount Stafford tulajdonosa, irigylendő volt, mert az ő birtokai voltak a legrendezettebbek és szebbek azon a vidéken és ő előreláthatlan körülmények által jutott azokhoz. Az utolsó tulajdonosnak a fiatalabbik fia volt és a hadsereget hagyta el, hogy idősebbik fiu testvéreinek halála után a birtokot átvegye, miután az nőül nül halt meg és nem hagyott hátra örököst, azanyja, Lady Stafford Helénnek a nagy bánatára és bosszuságára, a ki Lady Compton Helen volt a megboldogult Butor grófnak a leánya és kinek világiás önző életében az idősebbik fia iránti szeretet volt a kimagasló pont.

Ezt természetüknek és hajlamaiknak a rendkívüli hasonlatossága hozta magával.

Stafford Reginald is, éppen mint az anyja, hideg volt és gögös és szívtelen, a saját érdekein kívül nem törődve semmivel és éppen egy gazdag örökösrel való házasságának az előstétjén halt meg.

Stafford ezredes, ámbár nagyon büszke volt a régi otthonára, annak repkényvel borított szürke bástyáira és vihar rongált falaira, pompás régi parkjára, virágos kertjeire, de a természet és szokásai következtében nem volt a lady Heléne mintája szerint való vidéki gentleman, hogy bérlőt elnyomja, a

bérlőket felemelje, évenként három vagy négy nagy ebéd pártit adjon és aztán elégedetten üljön le, azzal a benyomással, hogy mindent megtett, a mit várhattak tőle és a mi általában a társaság és különösen Mount Stafford iránti kötelessége volt.

Az új tulajdonos régimője a bőkezű vendégszeretet volt — a mit lady Heléna pazarlásnak nevezett, — és a fia részéről nagyon udvarianus mondott, de komoly ajánlat volt, hogy költözzék át az özvegyi házba, mi által meg lenne akadályozva attól, hogy nyíltan legyen goromba az ő barátaihoz, voltak koronként a házához hívott.

Azonban, sikerült az anyjának, a szívelyes viselkedés mutatisa által, állását, mint Stafford urnöje megtartani és remélte, hogy Douglas — ez a könnyelmű, gondatlan, generozus Douglas — nem fogja őtet egy hamar egy fiatal feleségnek a házhöz hozásával az uralkodástól megfosztani.

E pontra nézve lady Heléna meglehetősen biztosnak érezte magát; mert, ámbár a fiának az volt a hira, hogy rettenetes firtelő, Stafford ezredesnek soha sem volt komoly szerelme és a gyöngéd szenvedély időnkénti rohamai felett nevetni szokott, azt mondva, hogy az olyan, mint a nátha, — „három nap jőn, három napig marad és három nap alatt elmúlik” — és azt mondta, hogy örültség volna megházasodni, miután soha sem volna biztos, hogy a felesége iránti szeretete tartana e oly hosszasan, mint a mézes hetek.

De kétségtelen, hogy ő ladyságának a biztonságát éreztet komolyan megzavarta volna, ha sejtelte lett volna a fia gondolatairól, a mint az a ledőlt fatörzsökön ült és ha magánbeszédét hallotta volna.

Száraz, hideg nap volt október kezdése felé, az erdő részben elvesztette azt a gazdag lombzatát, mely az égető augusztusi napfényben oly kellemes menhelylő tette és a megmaradt levelek az ősz vörös, sárga és

hölgye, mert az iskolában gyakran összepaczkázta írásait s kijelenti, hogy a völegény kétségkívül a legpéldásabb férj és apa lesz, mert érbbi közben gorobáskodni szokott. A tosztrém a legnagyobb problémákat szokta beszédjében megoldani, jöhet, hat összefüggő szót nem tud elmondani. Hogy a társaságra mikép hatnak az ily felköszöntők, mindenkinek érezte már. Jóízű embert a levesnél kezd gyötrenni az aggodalom, hogy majd, ha legelőnkebb lesz a hangulat, megcsendül valakinek a kése a poháron. Erre tartós lármát következik, mert mindenki esőndöt kér aztán belefog a szónok a már annyiszor hallott esőmörletes frázisokba, a melyek jobban fekszik a gyomrot mind az elfogyasztott gazdag menü.

Felhívás előfizetésre.

Október elsőjével ez év utolsó negyedére nyitunk előfizetést.

Kérjük azokat az olvasóinkat, kiknek október 1-én lejár az előfizetésük, szíveskedjenek az október—december hónapokra eső 4 frt előfizetési díjat mielőbb megküldeni, hogy a lapot továbbra is küldhessük.

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Egy évnegyedre 4 frt,
Egy órára 1 frt 50 kr.

MINDENFÉLE

Kolozsvár, szeptember 23.

— „Nina” című regényünk közlését lapunk mai számában kezdtük el. Ez érdekes új angol regényre, melyet *Amica* fordított magyarra, felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Uj EMKE örökös tag.** Tegnap közöltük, hogy az EMKE közgyűlése alkalmából nem kevesebb, mint 7 új alapító lépett az egyesület tagjai sorába. Ma ismét azt az örvendős hírt hozhatjuk, hogy gróf Bethlen Miklós, Hunyadvármegye főispánja 500 frt örökös tagsági díjjal lett alapító. Az új alapítványok tehát magukkal hozzák az egyesület megújulását is. A tíz évre belépett rendes tagokról külön jegyzéket fogunk közölni.

— **Uj belső titkos tanácsosok.** A király Hegedűs Sándor kereskedelmi és Plósz Sándor igazságügyminisztert valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— **A választókerület üdvözlötte Hegedűs Sándorhoz.** Hegedűs Sándort valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmából táviratilag üdvözlötte a kolozsvári 1-ső választókerület.

Az üdvözlő távirat szövege így szól:

A legmagasabb kitüntetéshez lelkessült örömmel szerencsét kíván Nagyméltóságod hű kerülete nevében

Haller Károly
elnök.

— **Kiknek tárgyalják az adóját?** A jövő hét folyamán a következő foglalkozási ágak adója kerül tárgyalás alá:

Szeptember 25. Fürdőintézet tulajdonosok, gabona és termény kereskedők, gipszárak készítői, gombkötők, gyógyfű árások, gyógyszerészek, gyepmester, gyümölcs árások.

Szeptember 26. Hajmunka árulók, hal árások, hangszerkészítők és hangolók, harisnyakötő gyáros, hasznabérlők.

Szeptember 27. Harangöntők, házalók, hentesek és mészárosok és székállók, hírlap kiadótulajdonosok, hirdetési vállalat.

Szeptember 28. Hordárok, ingatlan forgalmi iroda, író, italárusok egy része.

Szeptember 29. Italárusok más része, jegelési bérlet, kádárok, kalaposok, kályha gyárosok és kályha készítői kaptat-faragók, kávémérők.

Szeptember 30. Kávéház tulajdonosok, kefékötők, kéjhölgytelep tulajdonosok.

— **Hát ezt miért?** Arról értesülünk, hogy br. Szentkereszt Zsigmond, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke ajánlatot tett a br. Bánffy-féle hitbizomány tulajdonosának, hogy a Bánffy-féle palotában néhai br. Bánffy Albertnek elhalálozása következtében megüthet összes lakrészeket kész hosszabb időre (?) bérbe venni a kir. törvényszék részére. Hát mi csak azt kérjük: Kétféle felhatalmazást? És tudja-e az elnök, hogy a kolozsvári igazságügyi palota építésének az ügye mihamarabb végleges elintéztet nyer és ha ennek tudomásával bir, akkor kinek a pénzén és kinek a részére akarja a

Bánffy-palotát hosszabb időre (?) kibérelni? Nagyon kíváncsiak vagyunk megtudni az erre vonatkozó ügyállást; mert mi legalább lehetetlennek tartjuk, hogy a mikor az igazságügyi palota építésének immár minden fórumon alaposan megfontolt ügyében éppen csak az *utolsó szót* kell kimondani, akkor határozza magát az igazságügyi kormány arra, hogy a törvényszék *kényelmesebb elhelyezése okán* most vegyen ki és pláne *hosszabb időre* bérhelyiségeket. Tudunkkal az igazságügyi palotát éppen azért szándékoznak felépíteni, hogy abban az összes bíróságokat elhelyezzék, így hát merőben állhatatlan, hogy az építkezést úgy jelen állásában hosszabb tartamu *bérhelyiségek* után kereszenek. Mi azt hisszük, hogy a törvényszéki elnök *tevédségnek* esett áldozatul, a mikor a jelzett bérlet ajánlatot megvette, mert különben módfelett érthetetlen ez a dolog.

— **Üzenet a „M. P.”-nak.** Tegnap megjelent számában a hír foglaltatik, hogy dr. Ferencz József, a kit a kolozsvári tud. egyetemen — sub auspiciis regis — avattak fel jogtudorá, most a „*Budapesti egyetem*”-re letette az ügyvédi vizsgát. Egész jóindulattal vagyunk bátrak a „M. P.” szíves tudomására hozni, hogy az ügyvédi vizsgálatot nem az egyetemen, hanem a „*kir. ülő táblán*” (budapesti és m.-vásárhelyi) illetőleg az ezeknél szervezett ügyvédi vizsgáló bizottság előtt teszik le. Az egyetemnek ehhez semmi köze nincs. Csak ezt akartuk mondani.

— **Tagosító mérnök-választás.** Kolozsvár város tagosítós-mérnök választása kedden lesz. A választás iránt a tagosító mérnökök körében nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Népiünnepély.** A holnapi népiünnepélynek gyönyörű idő fog kedvezni, mert végre valahára földérült az idő s állandónak mutatkozik. A rendezőség mindent elkövet, hogy a népiünnepély minél mulatságosabb legyen s a ki elolvassa a plakátokat, az látni fogja, hogy az mindenképpen érdekesnek ígérkezik. Este fényes tűzijáték zárja be az ünnepélyt, melyet Szabó Ferencz pyrotechnikus rendez szennázciós ujdonságokkal, melyent Kolozsvári még nem láttak. Két léggömböt is bocsátanak fel. Az ünnepély bizonyára sokat fog jövedelmezni a Fillér Egyet pénz-tára javára.

— **Honvédszobor Selmeczbányán.** Selmeczbánya bányaváros emléke szobrot emel a nagy idők 50 évi fordulója emlékére s a honvédek vízezsége emlékére. A szobrot október 8-án leplezik le országos ünnepség mellett. Az ünnepre a törvényhatóságok, városok, képviselőket meghívókkal hívták meg. A honvéd testületeket, valamint a nagy idők emlékei iránt lelkesedni tudó hazafikat a lapok utján hívják meg. A részt venni szándékozik okt. 3-ig be kell, hogy jelentse, jövetelüket. Az ünnepély alkalmára egy emlékkönyvet is adnak ki. E könyvben a nagy idők értékes közlemények lesznek. Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Pósa Lajos ígért megjelenésüket. A Tört. Lapok is több képpel fogja gazdagítani a művet. A könyvet Kuti István, ez a jeles talentum, Kolozsvárt is ismert ifjú állítja össze, a ki szerkesztője a Selmeczbányai Híradónak is. A szobor leleplezésén a kolozsvári erkeleki múzeum is képviselve lesz.

— **A kolozsvári szepítő egyesület** igazgató választása hétfőn, szeptember 25-én d. u. 4 órakor az *Ujvidék helyiségében* gyűlést tart. A gyűlés tárgya a felleghvári Erzsébet ut. tervének tárgyalása helyszíni szemlével. A gyűlésre a választmány tagjait tisztelettel meghívja dr. Haller Károly elnök.

— **A honvédség köréből.** A m. kir. honvédelmi miniszter kinevezte Hart Albert dr. helybeli gyakorló orvost a budapesti m. kir. honvéd kórházhoz segédorvossá. Nevezett orvostudor e szolgálata miatt a városról 6 órára eltávozik.

— **Ménló vásár.** Mén lovakat vásárolnak a kolozsvári barom piacton akatonai kinstár részére. A nára kitűzött vásáron jelen voltak: Rónai százados, Jakab László állatorvos, Czecz Gyula város gazda. Kínálát kevés volt, mert alig 20—26 lovat állítottak ki a vásárra. Az állat-vásártnak nagy hátránya az, hogy még egy szín színesen, ahol az állatok színeit szakszerűen megvizsgálhatnák.

— **Hát a „Magyar Polgár”?** Tegnap lapunkban részletesen foglalkoztunk a „Magyar Nemzet”-en ezimben meginduló új felhívatalosnak érdekes előfizetési felhívásával, a mely első sorban a régi Deák-párti tradíciók kultiválását hangsúlyozza. Ennek a passusnak a mi helyi viszonyaink szempontjából a rendesnél pikánsabb ize van. Emlékeztetünk ugyanis arra, hogy midőn a helyi felhívatalos a „Magyar Polgár” megindult — egészen ellentétben a „Magyar Nemzet”-tel — a volt balközép tradíciót hangsúlyozta, mint olyanokat, a melyek a lap pályafutásában tiszteletben tartandók. Amde a volt Deák-párt és volt balközép tradíciói nem congruensek. Ha tehát a kormány ma a volt Deák-párt tradícióját lelkesül, akkor mit fog csinálni a „Magyar Polgár”? E kérdés felett

különb — mint halljuk — sokat tűnődnek az illetékes körökben is.

— **Hegedűs Sándor Nagyszalon-tán.** Örvendős izgalomba hozta tegnapelőtti Nagyszalon-ta városát Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek és családjának látogatása. A fél 12 órakor érkező vonattal jött a miniszter nejevel és leányával Nagyváradról. Miután a miniszter csupán néhány jó ismerősét akarta meglátogatni, hivatalos fogadtatás nem volt. Ismerősei vártak rá a vonattal. Először a miniszter szállott ki a vasúti kocsiból s lesegítette nejét és leányát. A találkozás rendkívül szíves volt. Kis ideig beszélgettek a pályaudvaron. Azután kocsiára ült a társaság s behajlatott a városba. A miniszter a legnagyobb figyelemmel nézett meg mindent, kérdőszökűdött egy és más után. Igen tetszett neki a makadam kocsiút, melyet Nagyszalon-ta csak nemrég létesített nagy költségek árán. — Ilyenkor kevés vidéki város dicsekedhetik, mondotta. Később gyalogszélára indult a miniszter, majd fél két órakor ebédet adott özv. Ercesey Ernőné kiváló vendégeinek tiszteletére. Az ebéd után a miniszter és családja, továbbá a házaikon kívüli Széll Kálmán ev. ref. esperes, Böszörményi Lajos ev. ref. lelkész, Szikszay Lajos takarékpénztári igazgató, Hadházy Kálmán és Kovács K. járásbíró voltak jelen. Három órakor az Arany-múzeumot tekintette meg a miniszter, nagy érdeklődéssel és megrázkóttal szíjjal időzve a nagy költő relikviájához. A várost az esti vonattal hagyta el a miniszter. Családja azonban pár napig Nagyszalon-tán marad még az Ercesey-család vendégeül.

— **Uj törvényszéki elnök.** A hivatalos lap közlebbi száma közli, hogy Benkő József, debreczeni kir. ítélő táblai bíró a zilahi kir. törvényszék elnökévé nevezték ki.

— **Kolozsvár gyásznapja.** E hó 18-án lesz 50 évi fordulója annak, hogy Kolozsvár határán Urbán, Haynaut utánözva, Tamás András alezredes, Sándor László nemzetőr tisztet Szamosfalva közelében felakasztatta. A kolozsvári erkeleki múzeum az 50. évi forduló az idén is kegyelettel fogja megünnepelni s a részvételben az egyetemi fiatalságnak is tört nyit. Az ünnepély október 15-én vasárnap fog megtartatni.

— **Mikor lépnek ki a Tiszák?** Általános vélemény szerint: soha! A Tiszák azonban erre kijelentették levélben, hogy mégis kilépnek, ha... A bibari szabadelvűek erre azt a biztatást küldték, hogy ne is lépjenek ki, sőt jobba fogozgodjanak, hogy nehegy mégis kimenjenek. Pázmándy Dénes karakterisztikus feltételeket állapított meg a M-gy hasábjain, hogy mikor és mily körülmények közt válnának meg a Tiszák a szabadelvű párttól. A feltételek a következők: Ha

1. Menelik negus be akarja kebelezni Magyarországot Abesszíniába;
2. vagy XIII. Leó pápa a jeszsuiták generálisát ide küldené az országot kormányozni. Ilyen váratlan fordulatok bekövetkezésével talán Tiszákékonatálnak az életbevágó fontos indokok fennforgását.

3. Ha Széll Kálmán beszüntetné a Tiszák Kálmán nyugdíját. No ebben az esetben aztán már bizonyos vagyok benne, hogy Tiszák István gróf egy percig sem maradna tovább a szabadelvű körben!

— **Leszart közszéki bíró.** Lugosról írják: Kuttina közszéki bírja, Schlesinger Ignác, egyuttal vaskereskedő is volt s ezen minőségben nem egyszer maga szolgálta ki a „kundsáft”-okat. A napokban Daraboncz Jordán oitani gazdaember járt a boltjában s kőolajt kért. Midőn a bíró a hordó felé hajolt, hogy a kívánt petroleumot kimerítse, Daraboncz orvult rámadott egy éles késsel és súlyosan megsebesítette. A bíró kiállítására a szomszédok berohantak és megmenetették őt. Schlesingert beszállították a lugosi kórházba, a merénylet pedig átadták a bíróságnak.

— **Farkasok Krassó-Szörényben** Tinkova és Pestyere községben az utóbbi napokban nagyon elszaporodtak a farkasok. Eddig már három gyermeket téptek szét. Győrffy Dezső szolgabíró, a község határában egy farkas vette üldözőbe. Csak nagynehezen sikerült neki elmenekülni a farkasok elől. A kocsi ugyanis oly erővel csapkodott a lovak közé, hogy azok megbokrosodtak és örült futásnak eredtek. A legközelebbi napokban hivatalos hajtóvadászatot rendeznek a farkasok ellen.

— **A magyar nép eső-barométere.** Álmos vagyok, — barnul a hajam, — bogaras a jószág, — beszorult a hordó al-karja, — beszorult a csutora fodele, — behallik a szomszéd harang, — börke szalonna meglegyült, — brekegnek a leveli békák, — csereg a gyöngygyűk, — csipnek a balhák: eső lesz. — Dühösek a méhek, — fecskék alatt járnak, — foltosodik a kövezet, feszül a ládaifa, ablakráma, — ficzkádozik, csutkát, rongyot tép a disznó, — halottal álmodtat, — kelepel a pók, — kapa, kasza feketedik, — kemény a harangkötél, — kihál a drótos: eső lesz. Lecsap a füst, — ludak, kakasok öröklétkben nem férnek a tóban, vízben, — mosdik a macska, — megereszedik a hur, — megcsurran az ablak, — messze ellátszik a hegy, — nedvesedik a só, — porban henterg a szamár: eső lesz. Pipál a hegy, — pezseg a hangya, — rikolt az páva, — sokat szólnak a kakasok, — sok a csil-lag, szemtelenekek a legyek, — száraz a tenyereim, — szoros a zsákmadzag, — tyuk-szem fáj — tyukok, verebek fürödnek, — udvaros a hold, — vizket a fülem: eső lesz.

— **Fényképészeti másolatok a Röntgen-sugarak segítségével.** Alig mulik nap, hogy Röntgen-fele sugaraknak a teknika terén újabb alkalmazásáról ne hallá-

nánk. Most. F. S. Stolle dr. az Electrical Engineer-ben oly eljárást ismeret, mely mellett fényképészeti másolatokat jóformán megszámlálhatlan mennyiségben készíthetünk. Ez az eljárás a milyen egyszerű, épp oly gyakorlati. A sokszorosítandó iratot, lett legyen az akár lottal írott, akár pedig nyomtatásban készítő, körülbelül 100 darab fény-érzékeny s blokk modjára egymás fölé helyezett papírra helyezük s aztán mintegy egy harmad másodpercig a Röntgen-sugarakkal megvilágítjuk. Ezzel a fényeljárás be van fejezve s másolatokat már csak a rendes módon szükséges kezelni. Ily módon egyetlen Röntgen-eső segítségével mellett egy perc alatt 6000 másolatot készíthetünk, ugy, hogy 8 órai munkaidőt számítva, 10 munkás naponta 7,500.000 másolatot is képes elkészíteni. A Röntgen-sugarak az alkalmazásának első eszméjét különben más 1896-ban megpendítette Elihu Thomson tanár gyakorlati alkalmazása azonban csak a mi időnkre maradt.

— **A tejjazdaságnak hazánkban** való nagy fejlődésével lépést tart a tejjazdasági gépek és eszközök gyártása, melyben első helyen áll hazánk egyedül ily gyára, a *Fuchs és Schlichter* cégé, kik czélszerűség és higiéniai tekintetből a legtekélyesebb tejjazdasági gépeket és eszközöket gyártják. Nevezett cégnek lapunk mai számában megjelent hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Egy tanárjelölt** nevelői állás, esetleg valamely hírlapnál alkalmazást keres. Czin megtudható a szerkesztőségben.

— **Október 1-jére** kiadó a B-magyar utcában egy 5 szobából, az utcára néző lakás. Értekezhetni az „Ellenzék” szerkesztőségében.

Gyászrovat.

Voith I. Geröly f. hó 21-én reggel 7 órakor, életének 70-ik, boldog házasságának 11-ik évében véségilyengülés következtében Kolozsvárt meghalt.

Cseszeliczky Szilvássy Sándor, 1848-49-iki honvédtiszt, Küküllővármegye volt alispánja, a köztöltői ev. ref. egyházmegye főgondnoka, D.-Szt.-Mártonban meghalt.

Kagerbauer Kimpel Ferencz életének 27-ik évében, Tordán meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A kiegyezési törvények.

Budapest, szept. 23.

A magyar hivatalos lap holnap közli a **kiegyezési törvényeket**; az **osztrák hivatalos lap pedig a kiegyezési rendeleteket, a bizennegyeidit paragrafus alapján.**

Székhüdt püspök.

Esztergom, szept. 23.

Palásthy Pál püspököt tegnap az utcán **sétálás közben székhüds érte.** Lakására vitték; állapota **aggasztó.** Palásthy püspök jelenleg 74 éves.

A francia összeesküvők.

Páris, szept. 23.

Beranger, a vizsgáló-bizottság elnöke, ma folytatta az állami törvényszék elé terjesztett okiratok tanulmányozását és holnap valószínűleg elkészül vele.

Halálozás

Páris, szept. 23.

Brault tábornok, a vezérkar főnöke, ma meghalt.

Szerencsétlenség a Dunán.

Budapest, szept. 23.

Tegnap este Bászler János pékmester fával megrakott nagy dereglyéje Apatinba igyekezett. Midőn már a faluhoz közel voltak, az ár elkapta a dereglyét és oly erővel sodorta, hogy a benne ülők kénytelenek voltak egy csolnakon menekülni. A dereglye tovább uzsott és oly erővel ütdött a közel álló malomhoz, hogy az menten elsllyedt. A dereglye ezenkívül még 8 malom sodor magával. A kár mintegy 10,000 forint.

Az aradi gyásznap és a Hentzi szobor.

Budapest, szept. 23.

A 48—49-es honvédek központi választmánya br. Podmaniczky Frigyes elnöke mellett ülést tartott, melyen a választmányi tagok teljes számban vettek részt. Az ülés főtárgyát az október 6-ikának megünnepelése és a makói honvéd egyet elnökének, Fejervárnak indítványa képezte, a ki azt indítványozta, hogy a központi választmány tiltakozzék a Hentzi szobor felállításá ellen, melylyel a nemzetet meggyalázták és szőlítsa fel a kormányt, hogy vegyen részt az aradi

gyászünnepélyen s ez évi közgyűlés is ott tartassék.

Csaláry másodolnok hosszabb beszédben fejtette ki, hogy nem szabad a kegyelet tényét összezavarni ama szobor ügyével, melyet czélzato an neveznek Hentzi-szobornak, de mely a Badavár ostrománál elesett vitéz ellenséges katonák emlékére emeltet s figyelmébe ajánlja a választmányának a német császár szép szavait, melyeket a St. Privatnál elesett francia, tehát ellenséges katonák emlékének szentelt. A központi választmányának nem esik hatáskörébe a tiltakozás, a kegyelet adóját, a vértanuságot szenvedett tábornokok emléke iránt az által rojja le, hogy gyászünnepélyt rendez Budapesten és küldöttek által képviselteti magát Aradon.

Ilyes Báliat ugyan nem osztja Csátáry nézetét arra nézve, hogy a központi választmányának nem volna joga tiltakozni, de teljesen egyetért vele abban, hogy a gyászünnepély, mint a kegyelet nyilvánulása, nem köthető össze a tiltakozással.

Erre Fejerváry indítványát a választmány helyeslő éljenzése között visszavonta s ezen lovagias tette az elnök indítványára jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet nyert.

Az orsz. honvédygyűlés f. évi november 15-én fog megtartatni Budapesten.

Zsoldos altábornagy temetése.

Bécs, szept. 23.

Zsoldos altábornagyot tegnap temették el nagy katonai pompával és óriási részvét mellett. A temetésen jelen volt Krieghammer báró hadügyminiszter, Spaun báró, a haditengerészet parancsnoka, a hadügyminisztérium osztályfőnökei, a hadügyminisztérium ügyosztályok és a haditengerészeti osztály vezetői, továbbá számos tábornok és más tiszt. Zsoldos holttestét az államvasuti pályavarrá vitték, a honnan Budapestre szállítják.

Az osztrák kormány bukása.

Bécs, szept. 23.

Az osztrák kormány megbukott.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feloldó szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYAR MIHÁLY.

NYILTÉR.

Olvassuk! Olvassuk! Olvassuk!

Express sürgöny!

Dreyfus Kolozsvárt!

Caikket irt a „Figaro”-ba Tegnap Walsin, a — vén róka. Melyben szépen vallomást tett, Hogy borderot mért szerkesztett. Sokszor láttam — mond — opedve Dreyfusnak mily nagy volt kedve, Mikor evett — idegenből. Hozatott — görög *„dinnjét”*. Sokszor kérdem: honnan való? Nem mondom meg — szől — vén család! Ezért álltam bosszút rajta, „Kondor”-címűt mért nem adta. Ily gazdaságot szenvedett hát Dreyfus Alfréd a kapitány! És most ez a szegény ember, „Renns”-ből ide hozzánk jön el, Hogy megrongált egészségét Helre hozza, — egyék *„dinnjét”*! Mert azt tudja a nagy világ, Hogy jó *„dinnje és muskoltá”*. Mincs máshol, csak *„Hid”*-utcába „Kondor Kálmán”-raktárába!!!

FRISS HAL.

Minden nap friss **Fogas, Harcsa, Kecsege, Ponty, Csuka** és másféle hal lesz kapható

H A J N A L I - N Á L.

Kolozsvárt (régii Belhid-utca) most *Wesse-lényi Miklós* utca 5. sz.

Telefon: 238.

Vau szerencsém a t. vevőimnek szíves tudomására juttatni, hogy a vezetésem alatt álló **KASSOVITZ FÜLÖP** bécsi nagy ruhagyárosnak

férfi és gyermek ruha áruházát e napokban a rom. kath. egyház ujjonon épült főtör palotájában megnyitottam.

Kiváló tisztelettel

4—15

Deutsch József.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy az eddigi *Belmagyar-utca 6 sz. alatt levő női divat kalap és pipere üzletemet október 1-től fogva Tivoli-utca 4 sz. alá, Br. Bánffy-udvarával szembe, saját házamba fogom áthelyezni.*

Ezennél van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a legújabb bécsi és párisi modell-kalapjaim megérkeztek, a melyek a legfinomabb izlésnek is megfelelnek.

A n. é. hölgyközönség becses pártfogását jövőre is felkérve

Maradok tisztelettel

3—8

Kapátán Mari,

divatárnsó.

Hirdetések.

Sz. 3096—1899.

898. 1—3.

Mezőgazdasági és erdő birtok eladás.

Szamosujvár sz. kir. városi örökaron eladja a legtöbbet ígérőnek „Kápolna községében” (Szolnok-Doboka vármegyében) fekvő 1. számú tjkvben 128 k. holdnyi területből álló **belsőség és mezőgazdasági birtokát**; — továbbá a 82. számú tjkvben 347 k. hold 211 öllel jegyzett, illetve a gazdasági üzemterv szerint **405 k. hold területű erdőbirtokát a folyó 1899. évi október 25-én d. e. 10 órakor Szamosujvárt a városház tanácstermében tartandó szóbeli és zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen.**

Tájékoztató megjegyzetük:

1. A belsőség és gazdasági birtok az erdőbirtoktól elkülönítve is eladatik; ennél fogva **a belsőség és gazdasági birtok felkialtási ára 10400 frt, a bánatpénz pedig 1000 frt;**
az erdőbirtoknak a felkialtási ára 54167 frt 80 kr., a bánatpénz pedig 3000 frt, — a kettőnek együttes árverezésénél pedig a felkialtási ár 62568 frt 40 kr. és a bánatpénz szintén 3000 forint.

Ugy az elkülönített mint az együttes árverésnél elégséges ha a 3000 frt bánatpénz egyszer mellékelte.

2. A szóbeli vagy zárt ajánlati árverésnél a bánatpénz vagy készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban teendő le az árverező bizottság kezére.

3. A lepecsételt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok az illető ajánlattevő sajátkezü névalírását, lakhelyét, a megfelelő bánatpénz és annak kijelentését kell tartalmazni, hogy az árverési és örökjárási szerződési feltételeket ismeri és azokat magára kötelezőnek ismeri.

Az ennek meg nem felelő zárt ajánlatok, ugyszintén figyelembe nem vétetnek.

4. A gazdasági üzemterv szerint 405 k. hold erdőből, 87 k. hold 8—10 éves; — 14 k. hold 4—5 éves vágott, szépen felujult tölgyes, cser-üzemterv pár év múlva alkalmas. — 22 k. hold bükkös szintén 4—5 éves; — a többi 282 kath. holdnyi erdő 100—120 éves, tölgy és bükkös rész, épület és munka fának alkalmas fa-állabbal bír.

Egyéb árverési feltételek s gazdasági üzemterv P. Ábrahám Zachar gazdasági tanácsosnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szamosujvár sz. kir. város Tanácsának, 1899. évi szeptember hó 9-iki üléséből.

Placintár Dávid s. k.
polgármester.

Osztlán Kristóf s. k.
főjegyző.
(P. H.)

Sz. 841—1899 vég.

903. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen nel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1899. évi Sp. III. 735-3 számú végzése következtében dr. Weiss Miksa kolozsvári ügyvéd által képviselt Baumzweig Emil javára Rauch Endre kolozsvári lakos ellen 120 frt s járul. erejéig 1899. évi május hó 26. foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt 536 forintba becsült asztalos szerszám és egyéb álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1899. évi V. II. 649-2. számú végzése folytán 120 frt tőke-követelés, ennek 60 frtnak 1898. évi július hó 1. napjától járó 5 százaléka kamatai, 60 frtnak 1898. évi október hó 1. napjától járó 5 százaléka kamatai és váltódíj és eddig összesen 33 frt 83 kbnak bíróság már megállapított költségei erejéig Kolozsvárt sörház-utca 9. sz. végreh. szent. műhelyében leendő eszközölésére **1899. évi szeptember hó 25. napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is elfognak adni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899. évi szeptember hó 12. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

DEUTSCH J.-né bornagykereskedő,

Kolozsvárt belmagyar-utca és tivoli-utca sarok.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy fenti cég alatt **bornagykereskedést**, valamint **kicsiny-beni elárulást** folytatok.

Tudom, hogy a borfogyasztó közönség nagyrésze már meggyőződött boraimnak és pezsgóimnak kitűnő kezeléséről és minőségéről és a midőn jelen alkalommal is van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, egyben tudatom, hogy raktáromon tartok elsőrendű **francia- és magyar pezsgókat**, továbbá **malaga, madeira, magyar asszu, szamorodni, vörös, nehéz fehér és asztali tisztán kezelt kitűnő borokat.**

864. 4—26.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító, hangszergyáros, a Rákóczi-féle tárogató feltalálója.

Budapest, II. Lánchíd-utca 5. sz.

ellen e félig türelmetlen, félig megvető szavakat mondja.

Egy harminczkét éves férfi volt, vagy talán valamivel idősebb — még idősebbnek látszana, ha nem volna oly magos, kissé sovány, de arányos termetű, szenvedélyes sötét szemekkel, jó, habár szabálytalan vonásokkal, fömött barna bajusza alatt ragyogó fehér fogakkal és „rendelet” szerint vágott hullámzó barna hajjal.

Voltak, a kik Stafford ezredet nem tartották szép férfunak, de mások, főleg a fiatal lady és az eladó leányokkal bíró emberek erőiesen visszautasították ezt a véleményét, mióta ő Mount Staffordnak, a St. Mihály közvetlen szomszédságában levő na-

kinek világias önző életében az idősödő fia iránti szeretet volt a kimagasló pont.

Ezt természetüknek és hajlamaiknak a rendkívüli hasonlatossága hozta magával.

Stafford Reginald is, éppen mint az anyja, hideg volt és gögös és szivtelen, a saját érdekein kívül nem törődve semmivel és éppen egy gazdag örökösrel való házasságának az előestéjén halt meg.

Stafford ezredes, ámbár nagyon büszke volt a régi otthonára, annak repkénytel borított szürke bástyáira és vihar rongált falaira, pompás régi parkjára, virágos kertjeire, de a természet és szokásai következtében nem volt a lady Heléne mintája szerint való vidéki gentleman, hogy bérli elnyomja, a

Nemesfajú muskotály csemege szőlő!!

Bélteky A. és Társa

fűszer, csemege, bor- és sör üzletében

Kolozsvárt, Nagy-utca Benignipalota (vashid mellett)

mindennap friss küldeményű nemesfajú muskotály, csemege szőlő kapható.

Valódi tiszta hamisítatlan borok.

10 liter fehér asztali bor 3 frt 50 kr.

10 liter vörös Carbenet bor 50 frt házhoz szállítva.

1 liter fehér asztali bor 36 kr.

1 liter vörös Carbenet bor 52 kr.

852. 3—0

Fehér- és vörös Carbenet borok!!

Uj női kalap és pipere-üzlet!

T. cz. Hölgyközönség!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy az **Unio (Belmonostor) utca 9. sz.** alatt egy a legkényesebb igényeknek megfelelő

női kalap- és pipere-üzletet

nyitottam.

Bevásárlási utamról hazatérve a legújabb párisi és bécsi kalapmódok megtekintésére tisztelettel meghívom a t. hölgyközönséget.

A főváros előkelőbb szakmabeli cégeknél szerzett tapasztalataim folytán, remélem, hogy sikerülni fog nekem t. vevőimre teljes megelégedésükre kiszolgálni.

Szíves pártfogásukat kérve maradok

kiváló tisztelettel

901. 1—2.

Heimberg Kata.

U. i. Kalap átalakításokat és diszítéket jutányos árak mellett elvállalok!

Hirdetmény.

Biharmegye Birtyn községében

a nagyvárak—kolozsvári vasút Rév állomásától

csak pár percnyi távolságban fekvő telekkönyvileg **609** ööl területűnek kiténtetett

a rajta levő

nagybbszabású mészégető-kemenczével

együtt kedvező feltételek mellett **eladó!**

Ajánlatok az alantírt tulajdonoshoz intézendők.

Debreczen, 1899. szeptember hó.

Takarék és Hitelintézet
részvénytársaság.

863. 2—3.

Csakis

Hazai

Ipart

pártoljuk!

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

899. 1—6.

Torna- és sárczipők!

Az őszi idényre

a legjobb gyártmányu férfi- női és gyermekecipők, férfi és fiu kalapok, sapkák, fehérneműek, eső-ernyők, téli alsók, harisnyák és minden e

hogy az őszi, mint a tél, a legújabb és legkényesebb és intányos ár mellett kaphatók

a kedves gyermek, hogy felelősséget bennem mind azt, a mi jó — és míg vele vagyok, jobb embernek érzem magamat. De, még ha szeretném is ötet, — nem gondolok, hogy erre vonatkozólag a ha szó helyén volna — vajjon az a gyermek, mint az én feleségem, boldog lenne-e? Helyes volna-e őt az életnek azon spherájából, melybe helyezve van, kiemelni — azt hiszem, hogy ez a korrekt frázis — és olyanba tenni, melyhez nem volt szokva, hol talán nem érezné magát boldognak és melynek talán nem lenne dicsére?

Ezek azok az évek, melyeket anyám egy ilyen választás ellen felhozna és én tudom, hogy azok egytől egyig mind hamisak. Nusi jó, ártatlan és szeretetreméltó — kívánhat-e

seg, a szabadon levő mozgás, a meleg víz és a korai órák tenni tudták, kedves piros száj, mely szilárd volt és gyöngéd, kis gömbölyű áll, mely görbülésében szintén szilárd volt ámbár a száj és áll határozottsága, a kedves ragyogó szemek szelidsége és gyöngedsége által volt mérsékelve.

Stafford ezredes egy vagy két percig sötét szemében örvendő fényvel nézte a közeledését, aztán elibe ment, kalapját levéve a mint azt tevő.

— Hova, hova szép kis leány? — mondá vidáman, a mint a leány kezét nyújtott és őtet vidám mosollyal fogadta.

(Folytatása következik.)

Dicső-Szent-Mártonban egy nagyobb kőház eladó!

Felvilágosítást ad **Szabó Albert** kir. közjegyző Székely-Udvarhelyt. 877. 3—6.

Eladó házas-telek!

Kolozsvárt, a Kismester-utczában 3. sz. alatt levő külön álló házastelek,

mely áll 4 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, szabad kézből **eladó!**

Értekezhetni a tulajdonossal főter 7. sz. alatt. 900. 1—6

Tiszta kezelés!

Uj nagy kenyérsütőde!

a hol mindennap négyszer friss kenyér kapható, jó barna (buza) **kenyér 20, 40 és 60 kr.** darabonként.

Finom **czökök pesti kenyér 20, 30 és 40 kr.** darabonként.

— Suly szerint is kapható —

Kőfalsori szappany-utca 13. szám.
Angi Testvérek.

810. 6—10.

Tiszta kezelés!

T. Cz.

Tisztelettel bátorokodunk a n. érdemű fürdőközönség szíves tudomására juttatni, hogy az általunk bérletben tartott

Nádas-fürdő

a téli saison alkalmával is a n. érd. közönség rendelkezésére fog állani, csakis azon változtatással, hogy a tél beálltával hetenként háromszor u. m. Vasárnap, kedd és péntek napokon lehet a meleg fürdőt használni, — azonban a vendéglőt állandóan nyitva tartatjuk.

A fürdés a megjelölt napokon délelőtt 10 órától — estig élvezhető.

A n. é. közönség további szíves pártfogását kéri a

902. 1—1.

Nádasfürdő bérleti.

Minden családnál szükséges egy varrógép,

azt pedig legjutányosabban csak

Bernáth E. Sándornál

(Vashid mellett)
Telefonszám 412.

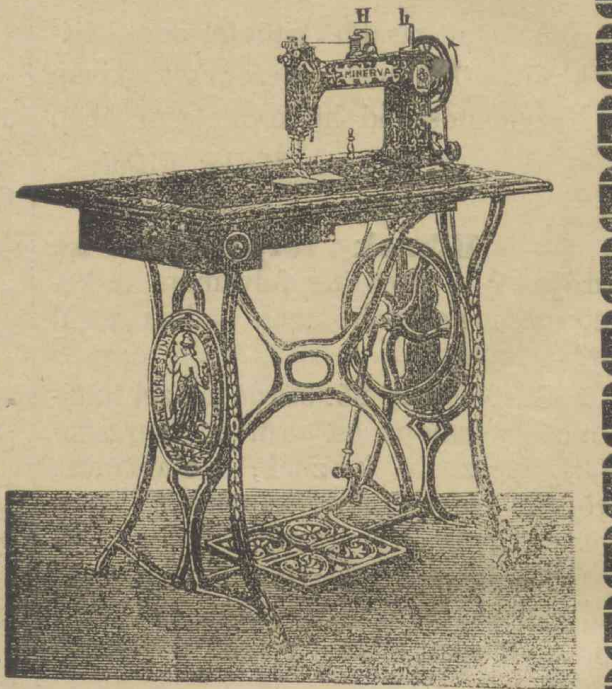
lehet kis havi részletfizetésre egy a vidékieknek, mint a helyben lakóknak venni!

Raktáron van: **Singer, Medium, Titania, Heud és Neu Minerva, Howe, Cylinder, Lánoszem-öltő, Gritzner, kis- és nagy Kőrhajós, Kézli, Harisnyakötő és a legújabb Kézli himző-gép,** a melyen félóra alatt bárkit megtanítok dolgozni!!

A régi gépet becsérem!
A javításokat olcsón és gyorsan elkészítem.

515. 39—00.

Sürgőnyezim: Bernáth gépraktár Kolozsvárt.

Az öreg Magyar.

Irt: Busbach Péter.

Gyöngön — három földes ur volt birtokos: a Kossa-Magyar, a Vizsolyi és a dabasi Halász családok. A Magyar-házban, még mint majdnem gyermek, sokszor megfordultam, mert a családnak mindig volt egy gyermek rokona, a ki a házában lakván, velem együtt járta a gimnasiunot. Ezért az ott nyert benyomások az eszmélni kezdő fiatal kedélyre egy egész hosszú életre terjedőleg élénk befolyást gyakoroltak.

Széles nagy rokonsága volt a Magyar-háznak: a Borbélyok, Domonkosok, tiszarófi Magyarok, Hollósy Fülöpök stb.; birtokai több megyében fekvettek és az egész falu összeszaladt, a mikor a két, bő ingujjas, két gatyás, ptykés rövid mellényű, tűri süveges béresekes hatalmas szarvu ökreikkel négyes fogatban a Tisza mellől érkezve, egyet-mást hoztak a Magyar-udvarba.

Kossa-Magyar Sámuel nagy és nyílt házat birt; gazdag ember volt; a vidék birtokosai, a megye és járás tisztviselői, sőt egyszer-másor a szomszéd megyék előkelői urai is hozzá térték be. — Tartott uradalmi kertészt, családi orvost és gazdatiszteteket maga körül.

Az ev. reform. egyház kurátora, a református gymnasium protektora és majdnem fentartója volt, ezért a tanárok kinevezésénél rendszerint az ő szava döntött. Az egyházi esmersegi tilések nála tartattak és ezért az egyház világi fejei az ő vendégei is voltak, habár a helybeli Vizsolyi és Halász-családok is reformátusok voltak, ezeknél azonban az elhelyezés kevésbé volt tágas és alkalmas, a azért a Magyar-ház fogadta el rendszerint ily ünnepélyes alkalmaknál a vendéglátás kedves kötelességét.

Megegy tisztújítások alkalmával tágas udvarát egész székérszancok és kardos, gatyás, árvalányhajás vagy vörös tollas kalapu nemesség lepte el, mely a háziur pártállásának zászlója alatt vonult be, stációt tartva itt, mikor a megye székhelyére utban volt.

En mindig csak mint az „öreg Magyar”-t ismertem. Pedig nem volt ősz, nem volt vén, nem volt törődött ember. Mindig özvegynek tudtam, közép nagyság, szegletes fej; zöld, hosszú szárnyu kabátban és félmagas, kemény kalapban járt, ugynevezett „vaskalap”-ban. Kabátszárnyaiban oldalt egy egy mély zseb, ezek mindig tele voltak le hullott, sokszor rothadt gyümölcsessel. Takarékos ember volt. Az egyik mellényzsebében egy nagy, fekete csontból készült kerek burnótszelence domborodott ki, melyet, hogy nem pusztán luxusból hordott magával, mutatták a barna burnótfoltok, melyek kabátja színét a mell két oldalán bizonytalanná tették, sőt kivágtott elejű mellényén és ingén is nyomokat hagytak. Bajusza nyírott volt és erősen burnóttal rakott. Dohányozni ritkán láttam, de ilyenkor egy tollszipkában végződő, meglehetősen hosszuszárú selmeci pipából. Kártyázni nem szokott.

A nap minden órájában tevékeny volt; ha gazdatisztjával dolgát végezte, akkor levelezéseik kezdett, melyek több megyében szétszort birtokaira való tekintettel elég elfoglaltságot adtak neki s ha ezeket is elvégezte, végig járta a falut, melynek nagyobb része az övé volt és ezen körutját a község házána fejezte be, ahol az öreg birót kihivatta és ezt minden rendellenességre, a mit körútjában tapasztalt, figyelemzett. Ismert minden telkes gazdát, ismerte azok házi viszonyait, gazdálkodási módját; tudta, hogy szorgalmas vagy hanyag, gazdag-e? miben maradt el többi gazdatisztaitól vagy mivel különb náluk? s így ha találkozott egyikkel-másikkal, megdicsérte vagy lehordta — ahogy tetszél volt. Igazságos volt, ezért nagy tekintélyben állott és mindenkinek szíve dobbant meg, ha utjába vetődött, mert nem tudta, mely oldalról fogja meglepésként.

Eleinte egy földszintes házban lakott a község keleti oldalán, de miután havatavább mindig többen látogattak s vendégeit kellően elhelyezni nem tudta; a falun kívül, ennek nyugoti oldalában építtetett egy tágasabb kastélyt, tágas udvarral, parkkal s tiszt- és vendég-lakokkal.

Hol járt iskolába? mikor? mit és hogyan tanult? ezt senki sem tudta. Ugyhiszem: Pápn; de biztosan én sem tudom. És mégis az öreg Magyar tudományosan művelt ember volt kinek az akkori időkhöz képest szép vári kir. törvényszék elnöke ajánlotta, lett a br. Bánffy-féle hitbizomány tulajdonosának, hogy a Bánffy-féle palotában néhai br. Bánffy Albertnél elhalálása következtében megüritült összes lakrészeket kész hosszabb időre (?) bérbe venni a kir. törvényszék részére. Hát mi csak azt kérjük: Kitalálhatta-e az elnök ilyen ajánlattételre felhatalmazást? És tudja-e az elnök, hogy a kolozsvári igazságügyi palota építésének az ügye mihamarabb végleges elintézésre nyer és ha ennek tudomásával bir, akkor kinek a pénzén és kinek a részére akarja a

pes nem volt, nőrokonokat vett a házhoz, a kik vendég érkezéssel a házi asszony tisztjét látták el és vezették a belső gazdaságot. Űde, szép fiatal lányok voltak a Domonkos kisasszonyok Komáromból, kik egészen átalakították az eddig unalmas, unatkozó és mogorva ház tájkát. Élénk csevegés, kellemes zaj, vidám élet töltötte be az addig klastromszerű csendes folyosókat, a kertben, a parkban, a virágok közt mint tarka lepkék tűntek fel e sylphid alakok. Csakhamar azok megérkezése után benépesedett a kastély vendégeivel. Jöttek fiatal emberek, családtagok és idegenek, jöttek komoly férfiak, megyei tisztviselők, egyházi urak, szomszéd birtokosok.

Korunként feltűnedezték az árvalányhaj-kalapos köznemesek is, akik számára hosszú asztalokat állítottak fel a kertben és udvaron és hordókat vertek csapra.

Az 1840-es évek elején politikai küzdelmek hullámai Magyar Sámuel gyöngi portájának kapuit is megrázkodtatták. A „Kubinszky” és „Pecsovics” pártok gyűlöletes harcra idáig elhatott. Ez elnevezések egyenesen tolnai származásuk, melyek közül az egyik, a „Pecsovics” elnevezés országossá vált. Megyénkben szélétbe dalolták:

Stancsics, Kornis, Dobrovics
Három piszkos pecsovics. stb.

A „Kubinszky”-párt a szabadelvű ellenzék. Magyar Sámuel ehhez csatlakozott. Megválasztották első alispánná.

Az 1842/43-ik országgyűlésre küldött követeknek (Bezeredy István és Perczel Mór) adott utasításokat egy közgyűlés alkalmával, melyen Magyar Sámuel elnököt, a becsődített pecsovics többség megakartá változtatni, a mi a követet visszahívásával egy azon jelentőséggel birt volna. A „Kubinszky”-pártiak húzták-vonták a gyűlést szónoklataikkal késő estig és ekkor a határozat hitelesítését más napra halasztották. Másnap délelőtt az új utasításokat expedálni kellett volna, de az első alispán, a megye pecsétjével együtt eltűnt! Sehol sem találták, sem Szegzárdon, sem a vidéken.

Igy akadályozta meg Magyar, hogy a pecsovics utasítások el nem küldethetők. Tudniillik éjjel felült kocsi s magával vitte a megye pecsétjét, Gindlyhez hajtattott Tengeliczi puszta s onnan el se ment, míg a tekintetes Karok és Rendek Szegzárdról el nem pusztulának.

A gróf Széchényi István által megindított mozgalmat roppant érdeklődéssel kísérté és gyakran hallottam őt a megyei notabilitásokkal a felől rokonszenvesen nyilatkozni, de ő maga activ részt a mozgalomban nem vett. Csak megyéje ügyeiben vett részt a Stankoványzakkal, Perczelelkel és más vezetőkkel.

Nem volt szónok, sőt magánkörben is szófukar, de ha kisebb társaságban vagy ebéd alatt felmelegedett egy szabadelvű eszme mellett, hát csak úgy ömlött belőle a históriai tudás, a francia forradalmi eszmék melletti lelkesedés, a magyar faj fenntartása érdekében kifejtenő reformok szükségességének fejtegetése ékesszólóvá tették.

En ifjúságot szerette. Nála laktak fiatal rokonai.

Az 1848-iki törvények az urbériség megszüntetése által Magyar Sámuelnek roppant anyagi károkat okoztak. Ő a vesztések dacára törhetetlen hiva maradt szabadelvű meggyőződésének és tántorítlan hű fia hazájának. A szabadságharc leveretése után az osztrák abszolút kormány intézkedéseivel szemben a legmakacsabb ellentállást fejtette ki; adót soha nem fizetett, azt csak katonai végrehajtás után tudták beszedni; természet, gulyáját vb. árverelték el. Mindig bizott a politikai viszonyok kedvezőbb alakulásában, e hitét, e bizalmát a fanatizmus egy nemével kultiválta.

Egyetlen fiát nyilvános pályán szerette volna látni, de ennek ahhoz kedve nem volt. Sok rábeszélésre egykor, még a 40-es években, elvállalta a főszolgabíróiságot, de örült, amint a három év eltelt és egy nagy világgá sem lehetett volna annak újból való megtartására rábírn.

Később, az 50-es években meg is halt és az öreg ur, mint lombtalan törzs egymagára maradt.

Egyike volt az átmeneti kor azon szép példányainak, kik a táblabíróiságot a tudományról, a hazafiaságot az önfeladózással, a közélettel, a társadalmi élettel, a politikai viszonyainak szempontjából a rendesnél pikánsabb ize van. Emlékeztünk ugyanis arra, hogy midőn a helyi felhivatalos: a „Magyar Polgár” megindult — egészen ellentétben a „Magyar Nemzet”-tel — a volt balközép tradíciót hangsúlyozta, mint olyanokat, a melyek a lap pályafutásában tiszteletben tartandók. Amde a volt Deák-párt és volt balközép tradíciói nem congruensek. Ha tehát a kormány ma a volt Deák-párt tradícióját lelkesül, akkor mit fog csinálni a „Magyar Polgár”? E kérdés felett

togatás alkalmával az öreg Magyar így szólott hozzám:

— Rommá lett minden! Ezen mi már nem segíthetünk. Elveszett az ország, de a kik még élünk, ne veszítsük el a reményt. — Neked most mindenekelőtt foglalatosság kell, a mely gondolataidat más irányba tereli. Jöjj, rendezd, katalogizáljad könyvtáramat, ez munka is lesz, szórakozást is nyújt, fogsz olvasmányt találni, a mely a lecsúszott reményt megint feltámasztja. Olvassad a históriát.

Hogyan oszlik meg az eső a földgömbön?

Erről a témáról érdekes adatokat közöl a „Természettudományi Közöny.”

Az esőzés megoszlásának a kérdésével különösen Supan német tudós foglalkozott a legújabb időkben szakszerűen. Az ő dolgozatát használták fel a mi szakembereink is a magok ésmerteinek a kibővítésére. Azokat az adatokat, a melyek mindenkit leginkább érdekelhetnek, közöljük az idézett bő tanulmányból.

A földgömböt a csapadék szempontjából három részre osztja Supan és pedig csapadéknak szegény, mérsékelt és bő területekre. Bő csapadék ott keletkezik, hol felszálló légáramlat támad; szük az eső mennyisége ott, hol a légáramlat leereszkedik. Böven hull az eső az egyenlítő körül, légnyomási depressziókban és olyan helyeken, hol a légáramat fölszállni kényszerül t. i. magas hegyek szélének kitett oldalain. Szük a csapadék a forró mellék-övekben (28—40°), magas légnyomású vidéken és a hegyeknek szélétől elfordult oldalain. Általában véve esőben gazdagabb, a Föld melegebb, mint hidegebb tájaid, a tengerpartok inkább, mint a távolabbi vidékek, a hegyek bizonyos magasságig inkább, mint a síkságok, némely helyen inkább a kontinensek nyugoti, másutt inkább a keleti partok az uralkodó szelekhez képest. Az egyenlítő alatt, a szélesendek és változó irányú szelek ez övében, a légnyomási depressziókban, a hegyek szélétől oldalain felszálló légáramlat támad, a melegebb légrétegek felemelkedve lehülnek és csapadékot adnak, annál bővebbet, minél melegebbek és pársabbak. A forró mellék-övekben, a magas légnyomású vidékeken és a hegyeknek szélétől oldalain leszállóban van a légáramlat, miért is egyre jobban felmelegszik s szárazabbá válik; azért kevés ilyen helyeken az eső. — Kevés ott is, hol hidegebb légáramlat melegebb tájra tart, pl. a passzátok övében és hideg tengeráramlatoknak kitett melegebb partokon.

A kapcsolat a légnyomás és az eső között nem terjed ki az egész földgömbre; a sarkok felé kisebbedik a légnyomás, kivált a déli féltekén és az eső mennyisége még sem növekszik, sőt egyre csökken. Másutt is találunk ehhez hasonló esetet. Spanyolországban nyáron jóval kisebb a légnyomás, mint télen s a nyár mégis igen száraz, télen pedig elég bő az eső. Jóllehet a passzát száraz szél, mégis a legtöbb eső a passzát- és monszun-szelek vidéken szokott esni és pedig ott, hol ez áramlatok meleg tenger felől fúznak és hegyeken fölszállni kényszerülnek. Az egész földgömbön a legnagyobb évi csapadékmennyiség Cherra Punjiban, Elő-Indiában esik. 33 év följegyzése szerint ott az évi mennyiség 11789 mm. E hely a Khasi-Hills hegységben 1357 méter tengerszíni magasságban fekszik.

Európában a legtöbb eső esik The Styeban, Cumberlandban, nevezetesen 26 évi 1864—1896 följegyzés szerint 4519 mm. Ez állomás 328 méter tengerszíni magasságban a Derwent folyó délről északra lejtő völgyében fekszik; keleten és nyugaton 700—800 méter magas hegyek emelkednek. Az angolországi esőmérő állomás után Európában legtöbb eső esik Crkvicében 1050 m., a Katarói-öbölől mintegy 8 kmnyire, hol az évi mennyiség 1888—1893. 4293 mm. Az állomás olyan katlanban fekszik, melyet északon és nyugaton jóval magasabb hegyek zárnak el, mint délen és délkeleten. Midőn a párában gazdag déli szelek a nyugaton és északon levő légnyomási depressziókba tartanak, a katlan északi és nyugati oldalain kénytelenek fölemelkedni, s lehülve, bő páratartalmuk lecsapódik.

Legkevesebb esőt mutat 7 évi följegyzés után a Gobi-félsziget, Afrikában 3 méter magaslaton az ablak, — messze a húr, — ellátszik a hegy, — nedvesedik a só, — porban henterg a száraz eső lesz. Pipál a hegy, — pezsege a hangya, — rikolt az páva, — sokat szólnak a kakasok, — sok a csillag, szemtelenek a legyek, — száraz a tenyereim, — szoros a számadzag, — tyuk-szem fáj — tyukok, verebek fürödnek, — udvaros a hold, — vizket a fülem: eső lesz.

— Fényképészeti másolatok a Röntgen-sugarak segítségével. Alig mulik nap, hogy Röntgen-fele sugaraknak a tek-nika terén újabb alkalmazásáról ne hallá-

a síkság szárazabb, mint a magasabb fekvésű vidék. Így például 1894-ben az eső mennyisége tett: 138 állomásunkon, 0—300 méter között, 555 mm-t; 48 állomásunkon, 301—600 méter között, 766 mm-t; 13 állomásunkon, 601—900 méter között, 869 mm-t.

Hogy mennyire okozhatik az eső mennyisége, a mint a hegyekhez közelebb s közelebb esik valamely megfigyelő hely, erre feltűnő példát szolgáltat Honolulu környéke a Havai-szigeten — é. sz. 19—22° — a Csendes-óceánban. A tengerparttól a hegyek felé haladva, 8 km. távolságra s 250 méter emelkedésre a csapadék mennyisége meg-négyeszerződik, a 845 mm. 3650 mm-re fokozódik. Az északi-keleti passzátból vihar erejével törtet ugyanis ott keresztül az alacsony 370 m. hegyszoroson s az eső mennyisége 3650 mm. abban az arányban csökken, a mint a szorostól lefelé halad a város felé, úgy, hogy környékén már csak 845 milliméter az évi átlaga.

Az abszolút legnagyobb mennyiséget Hátsó-India nyugati partvidékén találjuk, hol a 7 állomás átlaga 421 cm. Az abszolút legkisebb mennyiséget Egyiptom 5 és Ascension-sziget 1 állomása tünteti fel 8 cm. évi átlaggal.

Az egész földgömbön az eső évi mennyisége 1337 állomás feljegyzései szerint 121 mm. Hogy e szám csak megközelítő mennyiség, már abból is gyaníthatjuk, hogy a magasabb hegyek és nemlaktak vidékek esőzései ismeretlenek. Azután a Föld 1337 állomással 1 mily ritka hálózát ez, mikor a kis Cseh-országának 849, Morvaországának és Sziléziának 582 csapadékmérő-állomása van. S hozzá mekkora egyenlőten minőségű és tartalmu anyag. És mégis végtelenül becses, mikor a legsötétebb kontinens belsejéből is vannak már adataink. De a tengerek évi csapadékmennyiségéről alig tudunk valamit. Az összes anyag, a mire Supan támaszkodhatott; vonatkozik: az Atlanti-óceánon 198 esős napra, az Indiai-óceánon 182 esős napra, a Csendes-óceán nyugati részén 294 esős napra, a Csendes-óceán keleti részén 238 esős napra. E 912 esős nap csapadékmennyiségét ismerjük tehát az összes tengerekről. Soká vára-kozhatnak még utódaink, míg a tengerek eső-mennyiségéről annyit fognak tudni, mint mi a kontinensekről jelenleg tudunk. Nagyobb szélességi fokok alatt ép úgy, mint az egyenlítő körül, a kontinens szárazabb, mint a tenger, a forró mellék-övekben megfordítva, a kontinens nedvesebb, mint a tenger, mivel nyáron a száraz passzát ereje megtörik a kontinens erős fölmelegedésén, e miatt azután felszálló légáramlat s vele bő eső köszönt be. Az Indiai-óceánon a forró 5v bő esőjével nagyobb terjedelmű — mint az Atlanti-óceánon, minek oka az, hogy az északnyugati monszun igen nagy vidéken uralkodik. Itt a passzátból öve valamivel gazdagabb esőben, mint az Atlanti-óceánon.

Az eső évi mennyiségének eloszlása évszakonként nem egyforma. Vannak vidékek, hol az év mind a négy szakában csapadék szokott hullani, s vannak olyanok is, hol egyik vagy másik évszakban nincsen eső. De e kivételek elenyésznek, ha a földgömb összes területét vesszük tekintetbe és a szélességi fokokhoz mérjük a csapadék mennyiségét. Akkor arra az eredményre jutunk, hogy minden szélességi övben a legtöbb eső nyáron, a legkevesebb télen esik, s hogy az ősz csapadékosabb, mint a tavasz.

Eddig az hitték, hogy az esőt főképpen a tengerek szolgáltatják. Most, midőn az eső eloszlását Supan évszakonként is feltűntette, kénytelenek vagyunk hitelt adni ama kijelentésének, melyet Norvégiaól vett adatokkal is igazol, hogy a nyári eső más eredetű, mint a téli. A hideg évszakban csak a tenger fejleszt párárt; ott tehát, hol közepes és északiabb szélességi vidékeken a párák tengeri szelek a szárazföldre tartanak, vagy szárazabb áramlatok fölszállni kényszerülnek a hegyek oldalain, a tenger hatása bővebb téli lecsapódások alakjában mutatkozik. Hogy azonban a kontinensnek belseje felé nem nagyon messze ér ezen hatás, azt az évszaki térképek tanúsítják.

Nyáron ellenkezőleg a száraz földek önmaguk szülik lecsapódásaikat. Ebben az évszakban egyébiránt kedvezőbbek is itt a lecsapódások feltételei, mint télen, mivel ilyenkor a talaj erősen fölmelegszik, a meleg fölszáll s helyi légnyomási depressziók keletkeznek; holott télen magas légnyomás terül el a kontinenseken, melyek leereszkedő áramlása a

A 48—49-es hónapok központi választmánya br. Podmaniczky Frigyes elnöke mellett ülést tartott, melyen a választmányi tagok teljes számban vetik részt. Az ülés főtárgyát az október 6-ikának megünneplése és a makói honvéd egylet elnökének, Fejérvárynak indítványa képezte, a ki azt indította, hogy a központi választmány tiltakozzék a Hentzi szobor felállításá ellen, melylyel a nemzetet meggyalázták és szölsítse fel a kormányt, hogy vegyen részt az aradi

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A véletlen szerepe a tudományban.** Az alábbi összeállítás mutatja, hogy milyen nagy szerepet játszik a véletlen a találmányoknál és felfedezéseknél. Gutenberg megpillantott egy lópatkólenyomatot a poros uton és meg volt — a könyvnyomtatás. Newton az almaesést figyelte meg és megállapította a nehézkedés törvényét. Böttcher, a ki anyagkeverésből tűzálló téglákat akart előállítani, a porcellánnak lett feltalálója. Galilei a pisai templom örökmécsének szabályszerű ingásából az inga törvénnyel állapította meg, mit Huygeus azután tökéletesített. Az olasz Galvani békacombokkal kísérletezett s azokat ablaknak rézpárkányára aggatta. Zivatar tört ki s észrevette, hogy a békacombok minden villámhálónál megsérülnek. Tovább megfigyelés után rájött, hogy ennek a rézpárkány az okozója — s innen a Galvanáram. Egy órásnak két ujjja között tartja az óráüveget és elbámul, hogy a messze fekvő templom keresztjét milyen nagyra látja — e percztől ismerjük a mosszelátót. — Senefelder szegény muzikus kíváncsi volt, hogy nem lehetne-e megkönnyebbiteni hangjegyeket kőbe mint rézbe metszeni? Mikor előkészítte a követ, ugyanakkor kéri anyja, hogy írjon össze egy mosószámít. Mintán sem tinta, sem papír nem volt kéznél, valami maró-folyadékot írta fel a számlát a kőre, hogy később onnan leírja. Nehány nappal később megakarta a követ tisztítani, mihez salétromsavat használt s az írás néhány pillanat múlva megjelent. Első dolga volt nyomdafestéket venni, egy lenyomatot készíteni és — életre kelt a litografia.

— **Nagy városok idegenforgalma.** Egy német író felolvasást tartott nem régen Bécsben a nagy városok idegenforgalmáról s közben a következő érdekes adatokat említette meg; Berlinben 1884-ben még csak 268.000 idegen fordult meg, de már 1897-ben ez a szám 507.000-ra dagadt meg. Az elmúlt 13 esztendő folytán tehát 250.000-el, vagyis 92.4 százalékkal szaporodott az átutazó idegenek száma. Az évi szaporodási átlag 19.000 fő. Ugyanez idő alatt Páris idegenforgalma 210.000-el gyarapodott, Bécs 280.000 el, Budapest idegenforgalma ellenben 1887-től 1895-ig, noha a zónatárfiz azóta ugyancsak olcsóvá tette az utazást, mindössze mégis csak 38.000-el növekedett az idegenforgalom. (Osztrák ember adatairól lévén azonban szó, azoknak pontosságáért nem vállal felelősséget a Szerk.) 1897-ben Páris fogadóiban 890 ezer, Berlinben 517 ezer, Bécs fogadóiban végre 364 ezer ember szállott meg. Összevéve, az utóbbi 13 esztendő alatt 8¹/₂ millió idegen fordult meg Párisban, 4¹/₂ millió Berlinben s majd 3 millió Bécsben. Budapestről több szava nem volt a felolvasó urnak, így tehát hamis adatokat se közölhetett róla.

— **A monokli veszedelme.** Rettenetes! A férfinemnek egyik legelvitázhatalanabbnak látszott joga is veszedelemben van. A nők elakarják már rabolni a férfiakról a monoklit is. Megbizható adat van arról, hogy a monokli megkezdte hódító útját a női szemekre. A Daily Mail-nak egy tudósítója jelenti lapjának ezt az elszomorító felfedezést. Rövid néhány nap alatt két hölgyet látott, a ki monoklit viselt. Az egyik a londoni Queenshallben tartott hangversenyen tűnt fel neki. Akkor még nem tulajdonított a dolognak fontosságot, azzal nyugtatta meg magát, hogy csak egy muzsikális zseni szeszélyéről van szó. Hanem néhány nap múlva már minden kétsége eloszlott. Megy az utcán, a mikor egyszer csak elébe kerül egy csinos fiatal hölgy s kaczer pillantással megfigyészlozza. Majd kővé vált bámulatában, az ifjú hölgy monokli kacsintott rá. Megnézte az ifjú hölgyet és azt látalta, hogy van tehetsége ahhoz, hogy a monokli-viselésből divatot csináljon. Rettenetes! A modern nő elvette a férfitől a gallériát, nyakkendőjét, mellényét, most elveszi tőle a monoklit. Mi következik még ezután?

— **Hóhérvédelmek.** A hóhérmesterség anyagilag nem éppen a legmegvetendőbb foglalkozás s bizonyára akadna nagyon sok pályázó, ha több ilyen állást rendszereztenének a világon. Ime, a francia hóhérvédelmek, a ki néhány hónappal ezelőtt ment nyugalomba, 4500 frank évi fizetést kapott s ezenkívül minden költségért készíts frank küldönjét. Deibler ötszázal több emberen hajtotta végre a halálbüntetést. A németországi hóhérvédelmek, a ki a minap vonult nyugalomba, huszonöt évig viselte tisztét és kétszázöt embert végzett ki. Minden kivégzésért 150 márkát kapott, így összesen 31.500 márkát huszonöt év alatt. A régi időkben a hóhérvédelmek változatosabbak voltak s így a különböző fajta kivégzésért különböző fizetés járt. Különösen érdekes a harmadti hóhérvédelmek szabása. A halálbüntetés végrehajtásának igen sok módja volt. Így a hóhérvédelmek, ha a büntöst forró olajban elégette, 24 forintot kapott. A kivégzésért 150 forint 30 krajczár 1-től fogva **Tivoli-utca 4 sz. alá, Br. Bánffy-udvarával szembe, saját házamba fogom áthelyezni.**

Ezzel van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a legújabb bécsi és párisi modell-kalapjaim megérkeztek, a melyek a legfinomabb izlésnek is megfelelnek.

A n. é. hölgyközönség becses pártfogását jövőre is felkérve

Maradok tisztellett
Kapátan Mari,
divatúrúsnó.

Hirdetések.

Magánzók, hivatalnokok, kereskedők és iparosok kik pénzt felvenni, ingóságot, ingatlant eladni vagy venni, bizalmas kutatásokat eszközölni akarnak, szülők, gyámok, kik leányaikat férjhez adni, urak kik nősülni, hölgyek kik férjhez menni akarnak — forduljanak bizalommal

AUGENSTEIN forgalmi irodájához

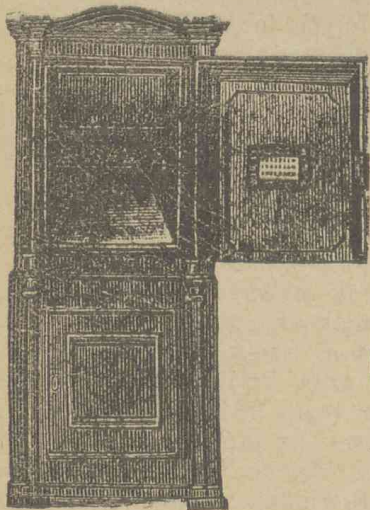
Budapest, Baross-utca 92.

Hol minden megbízás gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen a legnagyobb titoktartás mellett lesz elintézve, hölgyeknek külön terem, megkeresésekhez 3 válasz bélyeg.
807. 4—10.

Bernstein padló-fénymáz, Pillanat padló-fénymáz, Email Glasur fehér és színes, fest és fényez egyhuzamban.

A MARX LAJOS Bécs, Mainz és Szentpétervári fény- és festégyárból.

Gyorsan száradó, tartós és mindenkihez kezelhető fénymáz, padlók, konyhabutorok és bármint fa, vas vagy bádög háztartási eszközökre. Kétféle mosható festék falra, konyhai öblítő helyeken.
Raktára Gergely Ferencz, Blasini Sándor és özv. ifj. Pere Istvánnál.
778. 5—6.

REMÉNYIK VIKTOR

vaskereskedés

—) KOLOSZVÁRT. (—

Községek és közigazgatási hatóságok részére cs. és kir. szabad. hazai gyártmányú tűz és betörésmentes

pénzszekrényekből és Casszákból

nagy választéku raktárt tart.

— Árjegyzékek kívánatra díjmentesen küldetnek. —
737. 10—12

Hangszergyár!

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, cziterák, czimbalmok, fa- és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választéku raktára; továbbá német és olasz **húrok** nak.

BRAUN MIHÁLY

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 18. szám.

Mindenemű javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek. Vidéki megrendelések gyorsan teljesítetnek.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egy jó házból való fiu tanoncznak felvétetik!!!

831. 6—10.

Eladó

Majális-utczában egy villa 200 öl kerttel, 4 parkettás szoba, előszoba, fürdőszoba, veranda, cselédszoba stb. továbbá egy 3 lóerős locomobil.

Továbbá:

Nagy-utca 7. sz. alatt 4 szobás lakások kiadók!

Értekezhetni Kolozsvárt, Nagy-utca 7. sz.

828. 6—6.

Török Sándor fűszerkereskedőnél.

Szőlő

legfinomabb csemegefajokból mindennap friss küldemény Arad és Ujvidékről, kosár- vagy kiló számra.

Kávék

általánosan kitűnőnek bizonyult legjobb minőségű fajok. Egyedüli és kizárólagos eladása a Guatamalai takarékcuba kávénak, 1 kiló 1 frt 20 kr.

Kapható:

Fuhrmann Károly

fűszer, csemege- és borkereskedésében

Kolozsvárt

(Hid) Wesselényi Miklós-utca 9. szám.
830. 7—26.

ELADÓ!

!! Pap-utca és Dézma-utca sarkán !!

egy 865 négyszögöl nagyságu

Csurku Miklós-féle pusztá telek,

mely alkalmasnak mutatkozik a majorok közti lakosok részére templom avagy más köztelek építhetésére, ácsoknak faragó helynek, deszka vagy más faraktárnak stb.

Továbbá a kolozsvári határon a „Kis-Morgóban” 4 rud szénafü és a „Nagy-Morgóban” 8 rud szénafü szintén **eladó!**

Értekezhetni lehet: Belközép-utca 9. szám alatt **Ruoska Lajos** tulajdonosnál. 865. 2—6.

Nagy raktárt tartok a mai kor igényeinek megfelelő fésű, árukbán.

Első erdélyi fésű-gyár

Kolozsvárt, külszappan-utca 2.

Magyarországon egyedüli fésű-áru gyár!!!

Előállít mindenemű fésűáru készítményeket a legdiszesebb kiállítás-tól u. m. silkot, elefantosont, gyöngyház szaruból készült legartósabb bontó és porfésűkig.

Elvállal mindenemű javításokat és silkot forrasztásokat. Az erdélyi részeken csak egyedül készít.

Egy hajtó ujratisztítása 5 kr.

Helybeli, valamint vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít

794. 8—20.

Simon László és T.

fésűáru gyáros.

Hajtók a legújabb franczia divat szerint nagyválasztékban raktáron kaphatók.

Élesztő ingyen!

Nagyérdemű közönség!

Bátorkodom becses figyelmét felhívni a Wesselényi Miklós (Belhid)-utca 12. sz. a. levő

liszt-üzletemre

hol, mint a „Kolozsvári Műmalom Részvénytársaság” lisztjeinek fő-raktárosa, annak örömeit úgy kicsinyben mint nagyban én hozom forgalomba.

A minden alapot nélkülöző és a közönséget tévútra vezető szokásos reklam hirdetésekkel eltérőleg csupán azon alázatos kérésre szorítkozom kegyeskedjen engem egy bármilyen kis mennyiségű **próba megrendelés-sel** megfizetni és így győződni meg, hogy az általam áruba bocsájtott liszt az ország bármely malmának lisztjével nemcsak kiállják a versenyt, de minőség tekintetében azokat jóval felül is mulják az aránylag mindig olcsóbb árak mellett.

Igen tisztelt megrendelőim kényelmére a legkisebb megrendelést is házhoz szállítom sőt azon kedvezményben részesítem, hogy a vásárolt liszt arányában a szükségeltetett élesztőt semmit sem számítok és nagyobb vételnél még árkedvezményben is részesítem.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva és próba megrendelésüket kérve, vagyok

Stern József,

Wesselényi Miklós-utca 12.

853. 5—4.

Élesztő ingyen!

Élesztő ingyen!

Pártoljuk a hazai ékszer ipart!

Sárga János ékszerész- és órás üzletében Kolozsvárt, Hid-utca 11. szám alatt,

Dus választékban raktáron vannak a legújabb és legizlősebb

arany- és drágakő ékszerek, ezüstneműek,

aranyláncok-, jeggyűrűk-, antique régiségek-, arany-, ezüst-, acél-, fali-, inga-, asztali órák stb. stb.

Különösen figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek a

saját gyártmányu finom ékszereimet,

melyeket a nagy forgalom és első kézből beszerzett ékkövek jutányosságáért a legszebb kivitelben **igen jutányosan** árusítom.

Az új ékszerek készítéséhez állandóan sok aranyra van szükségem, miért is az arany- és ezüst tárgyakat a **teljes értékben** megveszem, vagy új áruval becserezem!

Uj ékszerek készítése valamint ékszer és órajavítások pontosan.

Szíves pártfogást kérve tisztelettel

822. 100—100

Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SÁRGÁ JÁNOS ékszerész.

PÁLLÁN HENRIK

BILLARDASZTALOS

Wesselényi Miklós-utca 5. szám.

Raktáron kaphatók kész új és átalakított

Billiardok, kávéházi kasszák, dákók és labdák és minden hozzátartozandó cikkek.

Felvállalom bármilyen billiard átalakítását, kisepretését, teke-asztalt karambolra, karambol-asztalt teke-asztalra és mindkét játszmat e kétféle mandanell egy asztalra is alkalmazom. — E téren való szakértelmemet ezen a pályán 20 évi működésem tanúsítja. 781. 9—10.

— (Vidéki megbízásokra készséggel vállalkozom!) —

Verseny Áruház Kolozsvárt, Wesselényi Miklós (Hid-utca) 19. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Verseny-Áruházamat

Kolozsvárt, **Wesselényi Miklós** (Hid) **utca 19. sz. a.** megnyitottam, hol minden szakmába vágó áruk u. m.: női ruha kolmek, kartonok, barkétok, kész női- és férfi fehéreneműek, gallér és kéze-lők, nyakkendők, zsebkendők, saját készítményű **paplanok- és mátráczok**, béléseműek és sok itt elő nem sorolt cikk **feltűnő olcsó határozott árban** kapható azonnali fizetés mellett.

Csakis jó minőségű árukat igyekszem tartani és mert nem hi-telezek — a hitelezéssel járó veszteségeknek nem vagyok kitéve, s adhatom áruimat **oly olcsón**, hogy a **versenyt** nemcsak **Kolozs-vár** — de a **fővárossal** is kiállok.

Hirdetésem valódiságáról kérem a n. é. közönséget sze-mélyesen meggyőződni.

855. 4—6.

Ábrahám Sándor.

Ujjonnan berendezett üzlet Wesselényi Miklós (Hid-utca) 19. szám.

AZ „ANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság

Igazgatóság:

Magyarországi vezérképviselőség:

Bécs, I., Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.

(Anker-Hof)

(Ankerudvar).

261. 24—26

a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona. Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Dij és kamat bevételek az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „A” osztályterv szerint nyeresemény részvételese birtosítottak az utolsó tíz évben következő osztalékot kaptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898. években a befizetett évi díjak 25% á.

A vegyes- és takarékpénztári biztosításoknál „B” osztályterv szerint (u. n. emelkedő osztalék) az első nyeresemény-felosztás 1897-ben volt és az osztalék a biztosítás gáz tartama alatt befizetett összes díjak 3 százalékát tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben 9%, 1898-ban az évi díjak 12 s ázalékát.

Jutányos díjak mellett, kedvező feltételek!

Prospectussal és felvilágosítással szolgál az „Anker” főigazgatósága

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 31.

HADKÖTELESEK,

kik egy évi önkéntesi szolgálatukat legcsejesebb, legjutányosabb és a szabálynak teljesen megfelelő

egyenruha és felszerelésekben

óhaj ják teljesíteni, forduljanak

KRAUSZ ADOLF és FIA

udvari szállítók

hadfelszerelés és egyenruházati intézetéhez

Kolozsvárt, Unió-utca.

694.11—***.

